

Ambitie tonen, durven kiezen en doen

Dit document zal worden goedgekeurd door de gemeenteraad op 15 december 2025.

Inhoud

1. Missie.....	4
2. Visie en politiek kader	4
3. Boechout beweegt	5
4. Sterke interne organisatie voor een kwaliteitsvolle externe dienstverlening	5
4.1. Samenwerking tussen politiek en administratie	5
4.2. Organisatiebeheersing	6
4.3. Bestuurskracht	7
4.4. Hedendaags dienstverleningsmodel	7
4.5. Modern personeelsbeleid	9
5. Communicatie, participatie en co-creatie	13
5.1. Communicatie	14
5.2. Participatie en co-creatie	15
6. Gezonde financiën	16
7. Duurzaam patrimoniumbeheer	19
7.1. Gronden en gebouwen	20
7.2. Kerken en begraafplaatsen	21
8. Kwaliteitsvolle ruimte.....	22
8.1. Beleidsplan ruimte	22
8.2. Landschapskwaliteitsplan en beeldkwaliteitsplan	23
8.3. Ruimtelijke plannen en instrumenten.....	23
8.4. Publieke ruimte	24
8.5. Kwaliteitsvolle natuur in de woonkernen	25
8.6. Kwaliteitsvolle natuur in de open ruimte.....	26
8.7. Ruimte voor land- en tuinbouw	27
8.8. Klimaat, milieu, energie en ruimte voor water	28
8.9. Leefbare ruimte in de regio.....	30
8.10. Dierenwelzijn	32
8.11. Afvalbeleid	33
9. Consequent handhavingsbeleid	33
9.1. Ruimte voor handhaving.....	33
9.2. Bestuurlijk handhaven	34
9.3. Uitwerken van lokale prioriteiten	34
10. Mobiliteit en openbare werken.....	35

10.1. Veilige mobiliteit	35
10.2. Openbare werken	39
10.3. Snelheidscontroles en controle op tonnage	40
11. Integraal veiligheidsbeleid	41
11.1. Maatschappelijke veiligheid gaat over:	41
11.2. Politionele veiligheid	42
11.3. Actieve veiligheidscel	42
12. Lokale economie en ondernemen	43
13. Sterk onderwijs en kunstonderwijs	45
13.1. Stimulansen voor het onderwijs	45
13.2. Deeltijds kunstonderwijs	47
14. Vrijetijdsbeleid	47
14.1. Verenigingen	47
14.2. Vrijwilligersbeleid	48
14.3. Lokaal cultuurbeleid	49
14.4. Bibliotheek	49
14.5. Erfgoed	51
14.6. Toerisme	52
14.7. Sportbeleid	53
14.8. Jeugdbeleid	54
14.9. Kinderopvang	56
15. Welzijn	57
15.1. Zorg voor ouderen	57
15.2. Dementievriendelijke gemeente	58
15.3. Menswaardig bestaan	58
15.4. Inclusie, integrale toegankelijkheid en sociale integratie	59
15.5. Gastvrij voor vluchtelingen	61
16. Preventief gezondheidsbeleid	61
17. Lokaal woonbeleid	63
18. Mondiaal beleid	64
19. Slotwoord	65
Lijst van begrippen	65

1. Missie

De missie die de gemeente Boechout vooropstelt, wordt vertaald in het logo: ‘*Boechout, dorp om te ontmoeten*’. De vingers van de hand in het logo verwijzen naar vijf centrale thema’s: gezondheid, ontplooiing, solidariteit, welvaart en welzijn.

“De gemeente Boechout wil een gezonde en welvarende gemeente blijven in een aangename en kwaliteitsvolle leefomgeving. Zij geeft iedereen kansen om zich te ontplooiën en zet zich in voor het welzijn van alle inwoners in een geest van solidariteit.”

2. Visie en politiek kader

Voor **PRO Boechout & Vremde, Groen-Gangmaker en Hart voor Boechout-Vremde** zijn de vijf centrale thema’s belangrijke ijkpunten in een beleidsvisie die gekenmerkt wordt door vooruitgang, veerkracht, duurzaamheid, participatie, respect en gelijke kansen voor iedereen.

Vijf speerpunten lopen daarbij gelijkwaardig als een rode draad door de beleidsnota:

1. Gezonde financiën als middel voor een goed bestuur;
2. Interne werking, organisatie en dienstverlening afstemmen op maatschappelijke evoluties, toenemende digitalisering en het zorgvuldig gebruik van artificiële intelligentie;
3. Betrokkenheid van inwoners bij het gemeentelijk beleid vanuit een eigentijdse visie op participatie;
4. Organisatie-brede focus op een kwaliteitsvolle omgeving, op klimaat en duurzaamheid, op verkeersveiligheid en leefbaarheid;
5. Geïntegreerd en verbindend vrijetijds-, vrijwilligers- en gelijkekansenbeleid.

De beleidsnota is gebaseerd op de **beleidsprogramma’s** van PRO Boechout & Vremde, Groen-Gangmaker en Hart voor Boechout-Vremde. De beleidsnota is verrijkt met de **inspiratienota’s** van de administratie en **memoranda** van de adviesraden. De beleidsnota wordt besproken en voorgelegd ter goedkeuring op de **gemeenteraad**.

De beleidsnota verwijst ook naar de uitvoering van bestaande plannen en andere, al voorbereide, thematische beleidsnota’s en bouwt verder op de beleidsnota van 2019-2025. Deze plannen en andere beleidsnota’s werden al uitgebreid besproken met de bevolking via gesprekken aan toekomstafels, online en schriftelijke enquêtes, bewonersvergaderingen en gerichte participatietrajecten.

Het gemeentebestuur zal tijdens de legislatuur, enerzijds, over de nieuwe beleidsnota in dialoog gaan met de bevolking, via **bewoners- en wijkvergaderingen** en de adviesraden, en, anderzijds, over verschillende thema’s in de beleidsnota **gerichte participatietrajecten** uittekenen. Op deze manier is de beleidsnota een levend en gedragen document als basis voor het toekomstige beleid in onze gemeente.

De beleidsnota ‘**Ambitie tonen, durven kiezen en doen**’ schetst zo het algemeen beleidskader met concrete beleidsengagements op een **tijdsperspectief tot 2030**. De beleidsnota wordt in het kader van de Beheer- en Beleidscyclus van de gemeente vertaald in een concrete **doelstellingenboom** met specifieke **actieplannen**, gekoppeld aan een **timing** van uitvoering en een **budget**. Hierbij wordt steeds uitgegaan van een geïntegreerd beleid. Bij het bepalen van de doelstellingen en de acties wordt er steeds domein-overschrijdend gewerkt.

3. Boechout beweegt

Onze gemeente blijft groeien. Het aantal inwoners heeft nu de grens van 14.000 inwoners overschreden. De bevolkingsdichtheid is 670 inwoners/km². Hiermee blijft Boechout in de zuidrand van Antwerpen wel de op één na minst dichtbevolkte gemeente. De prognose van Statistiek Vlaanderen is dat het inwonersaantal van Boechout tegen 2035 zal doorgroeien naar ruim 15.000 inwoners. De structuur van de bevolking zit zeer nauw tegen het gemiddelde van het Vlaams Gewest met een lichte oververtegenwoordiging van 60-plussers (31 % t.o.v. 28 %). Het aantal huishoudens stijgt opmerkelijk sterker in verhouding tot het aantal inwoners. Boechout telt 5.827 huishoudens en eenoudergezinnen (17,3%) nemen daar een steeds groter aandeel in. De prognose voor 2040 voorspelt een toename van 60-plussers (34 % van de bevolking), een stijging van éénpersoonsgezinnen (35,7 %) en een daling van gezinnen met 4 of meer personen (17,7 %).

82 % van de inwoners is tevreden over de gemeente en 91 % voelt zich thuis in de buurt. De tevredenheid over de digitale dienstverlening, de loketvoorzieningen, de communicatie en het consulteren van de burgers ligt merkkelijk hoger dan de gemiddelde cijfers van het Vlaams gewest. De ambitie bestaat erin om deze resultaten aan te houden of zelfs te verbeteren.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) biedt via de Gemeente-Stadsmonitor het data- en kennisplatform waarop alle relevante lokale data kunnen geraadpleegd worden om zo beleidsbeslissingen te onderbouwen.

4. Sterke interne organisatie voor een kwaliteitsvolle externe dienstverlening

4.1. Samenwerking tussen politiek en administratie

Een goede samenwerking tussen politieke mandatarissen en de administratie in wederzijds vertrouwen is van cruciaal belang voor de goede samenwerking van de organisatie.

Politici dragen de politieke verantwoordelijkheid voor het beleid. De beleidsplannen worden getoetst aan de inzichten van de administratie en de administratie werkt proactief om vanuit de eigen professionele expertise en ervaring suggesties en aandachtspunten aan te reiken.

Het bestuur houdt rekening met de ambities van de administratie. De ambtenaren erkennen daarbij het primaat van de politiek en werken loyaal en constructief mee aan de voorbereiding en uitvoering van politieke beslissingen. De politieke mandatarissen erkennen de deskundigheid van de ambtenaren en betrekken hen volmondig bij de voorbereiding van de beleidsbeslissingen.

De samenwerking tussen het College van Burgemeester en Schepenen (CBS) en het Managementteam (MAT) wordt vastgelegd in een **afsprakennota**. Deze zal geëvalueerd worden in de loop van de legislatuur.

Integriteit en deontologisch handelen zijn kernwaarden voor alle mandatarissen en medewerkers en dragen bij tot een positief imago van de gemeentelijke organisatie en het vertrouwen in de politiek.

4.2. Organisatiebeheersing

Het lokaal bestuur moet op een efficiënte manier **klantgerichte en kwaliteitsvolle dienstverlening** aanbieden. Door een 3-jaarlijkse evaluatiecyclus van de organisatiebeheersing komt er inzicht in de sterktes en zwaktes van de organisatie en kunnen er verbeteracties opgezet worden die nodig zijn om de werking en dienstverlening te optimaliseren.

Er zijn hierbij 5 aandachtspunten:

1. Het **organisatiebeheersingssysteem** verder optimaliseren.
 - a. Projectmatig werken uitbouwen
 - b. Procesmanagement ontwikkelen
 - c. Facilitair beheer verbeteren
 - d. Informatiebeheer verder uitbouwen (informatieveiligheid, documenten digitaal beheren, klasseren en archiveren). Dit omvat ook het digitaliseren van bepaalde papieren archieven zoals de omgevingsvergunningen en vergunde bouwplannen.
2. **Cyberveiligheid en gegevensbescherming**, evaluatie van de inzet van de Data Protection Officer (DPO), aandacht voor de nieuwe Network and Information Security directive (NIS2-richtlijn).
3. Het **kerntakendebat** verder zetten, medewerkers betrekken bij opmaak doelstellingenboom en realisatie van de doelstellingen en acties.
4. Werken met **budgethouderschap**.
5. **Verantwoordelijkheden decentraliseren** en bij de directe leidinggevendenden leggen.

Belangrijke thema's in het kader van organisatiebeheersing zijn de doelstellingen en het procesmanagement, de organisatiestructuur, het personeelsbeleid, de organisatiecultuur, informatie en communicatie en het opvolgen van facilitaire middelen, opdrachten en contracten.

Alle **gemeentelijke reglementen** moeten geëvalueerd worden en indien nodig geactualiseerd. Er wordt gestreefd naar minder, maar kwalitatieve reglementen, met een kleinere administratieve last en een hogere beleidsmatige efficiëntie.

Er is noodzaak aan een **subsidiescan**. Premies, subsidies en toelagen die in de vorm van financiële transacties aan burgers, verenigingen of anderen worden uitgekeerd, moeten geëvalueerd worden en getoetst aan de beleidsdoelstellingen. Subsidies worden in regel uitbetaald op basis van een reglement. Subsidies op naam, die met het bedrag zijn ingeschreven in het meerjarenplan of de zogenaamde nominatieve subsidies worden tot het absolute minimum herleid en alleen voorzien als het niet anders kan. De screening van subsidiereglementen moet ook resulteren in een heldere, begrijpbare redactie van de reglementen, een laagdrempelige aanvraagprocedure en een transparant controle- en uitbetalingsproces. Anderzijds moet er oog zijn voor het verwerven van subsidies voor de projecten die de gemeente opzet.

4.3. Bestuurskracht

De grote uitdagingen waarmee lokale besturen te maken hebben, de toenemende taken die hogere overheden ons opleggen (vaak zonder een afdoende financiering), de groeiende verwachtingen van de burgers, ... maken dat veel gemeenten steeds meer tegen de grenzen van hun beperkte bestuurskracht aanlopen.

De gemeente wil maximaal autonoom besturen en is **geen voorstander van een fusie** met andere gemeenten, maar wel van samenwerking met andere gemeenten, organisaties en partners. Dit vereist ook dat de bestaande samenwerkingen kritisch geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd worden. Elk samenwerkingsverband respecteert daarbij ten volle de autonomie van de gemeente én de gelijkwaardigheid van de gesprekspartners.

Ook het intekenen op **groepsaankopen en raamcontracten** van andere overheden en instanties is nuttig, doet een appél op expertise en is wellicht kostenbesparend.

In het kader van een sterk, efficiënt en financieel haalbaar **veiligheidsbeleid** is de gemeente, als partner van Politiezone Minos, wel voorstander van een groter samenwerkingsverband van politiezones, door middel van een associatie of fusie.

4.4. Hedendaags dienstverleningsmodel

In het kader van hedendaagse dienstverlening wordt er ingezet op een organisatie-breed model waarbij steeds de burgers, de klanten, centraal staan zonder daarbij de efficiëntie en het zuinig gebruik van middelen uit het oog te verliezen. Een **kwalitatieve, efficiënte, klantgerichte en inclusieve dienstverlening**, die toegankelijk is voor iedereen, is het streefdoel.

Onder meer in het kader van het project '**Gemeente van de Toekomst**', waarvan de subsidiëring beëindigd is, moeten er verdere stappen gezet worden op het vlak van de **digitalisering** van gemeentelijke producten en werking. Daarbij moet steeds het recht op een goede dienstverlening voor wie niet digitaal vaardig is, gegarandeerd blijven en het **risico op digitale**

uitsluiting geminimaliseerd. Dit veronderstelt een beleid dat inzet op een **warm e-inclusiebeleid** op maat van een organisatie-breed bewustzijn van deze problematiek, enerzijds, en projecten als digibank, digipunt en ‘herwonnen vertrouwen’ anderzijds. Het project ‘herwonnen vertrouwen’ van de VVSG onderzoekt of het huidige dienstverleningsmodel nog kan geoptimaliseerd worden zodat elke burger nog bereikt wordt in een steeds groter wordende digitale samenleving. Er wordt daarbij ook onderzocht of het dienstverleningsmodel kan aangepast worden aan de noden van de burgers bv. met **selfserviceloketten** of de **mobio-kit**. Met de mobio-kit beschikt de dienst Burger over een draagbaar loket om naar burgers te gaan die zich moeilijk kunnen verplaatsen. Het compacte toestel biedt alle opties om een identiteitskaart aan te vragen en af te leveren: pasfoto maken, biometrische gegevens opslaan, handtekening zetten, de kaart activeren en afleveren.

Door het kanaliseren van de **bereikbaarheid van de diensten op vaste momenten**, bij voorkeur op afspraak, kan de focus op andere taken omhoog en kunnen vragen van burgers sneller verwerkt worden. Dit heeft als resultaat dat de burger sneller een degelijk antwoord op en opvolging van de gestelde vraag krijgt.

Procedures moeten ook geëvalueerd worden met het oog op een maximale vereenvoudiging voor de administratie en het tot een minimum beperken van de administratieve last voor de burgers.

Bij de uitwerking van het dienstverleningsmodel moet er aandacht zijn voor **administratieve vereenvoudiging en bereikbaarheid**, een **open en klantgerichte baliewerking** en of en hoe **AI-toepassingen** nuttig kunnen zijn, binnen een regelgevend kader.

Binnen het dienstverleningsmodel is een **digitale reflex** onontbeerlijk. Daarom is ter ondersteuning van de organisatie **een performant ICT-beleid** een belangrijke schakel met:

- Een efficiënte en gebruiksvriendelijke helpdeskondersteuning.
- Het voorzien van de juiste hardware voor alle medewerkers op basis van de functie die ze uitoefenen.
- Het vernieuwen en operationeel houden van alle ICT-apparatuur om te blijven voldoen aan de richtlijnen op het vlak van performantie en veiligheid.
- Het voorzien van de juiste software die nodig is voor het uitgebreide takenpakket van lokale besturen. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan informatie-uitwisseling en veiligheid.
- De ondersteuning met ICT-opleidingen zodat medewerkers meer zelfredzaam worden bij het gebruik van de diverse toepassingen.
- Aandacht voor informatieveiligheid en cybersecurity met o.a. een ICT-policy voor mandatarissen en medewerkers.
- Een moderne communicatie naar onze burgers, verenigingen en ondernemingen waarbij ingezet wordt op de digitale platformen en bouwstenen van de Vlaamse overheid.

- Het optimaliseren en uitbreiden van de tools die geïntroduceerd zijn bij het project 'Gemeente zonder Gemeentehuis', nu Gemeente van de Toekomst. Hierbij zorgt de gemeente niet enkel voor ondersteuning van de eigen medewerkers, maar wordt ook voorzien in de nodige documentatie om burgers, verenigingen en ondernemingen te helpen bij het gebruik van de aangeboden digitale tools.
- Richtlijnen opstellen voor het gebruik van artificiële intelligentie. Dit betekent onder andere aandacht voor opleiding, datakwaliteit, ethische afwegingen, ecologische consequenties en het vergroten van AI-geletterdheid binnen het bestuur.

De gemeente blijft ook inzetten op een organisatie-breed en geïntegreerd **geografisch informatiesysteem (GIS)** om de dienstverlening te ondersteunen in functie van wegen-, trage wegen-, gebouwen-, plannen-, en vergunningenregister, Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP's), huisvesting, verkeersbordendatabank, beheer van het openbaar domein, meldingen, het digitaal ontsluiten van de begraafplaatsen, enz. GIS is een informatiesysteem waarmee (ruimtelijke) gegevens of informatie over geografische objecten, zogeheten geo-informatie kan worden opgeslagen, beheerd, bewerkt, geanalyseerd, geïntegreerd en gepresenteerd. De plaats waar iets is of gebeurt, is dus heel belangrijk. GIS-toepassingen blijven belangrijk om bepaalde beleidsdoelstellingen te realiseren of te meten, om bestaande processen te optimaliseren, zoals intern info digitaal beschikbaar maken of om een datagedreven beleid te kunnen voeren. Zo kan de GIS-toepassing uitgebouwd worden met een module leegstand of een geoloket voor de burger met bv. info over glasbollen, inzamelpunten, verkavelingsvoorschriften, bedrijvigheid, welzijnskaart, enz. waarbij digitale geografische gegevens voor een breder publiek beschikbaar worden gesteld.

4.5. Modern personeelsbeleid

Een kwaliteitsvolle en efficiënte dienstverlening kan maar dankzij gemotiveerde, gedreven en competente medewerkers. Het veronderstelt ook voldoende capaciteit op elke dienst en de uitdaging om een aantrekkelijke werkgever te blijven. Tevreden en gewaardeerde medewerkers vormen de beste ambassadeurs voor onze gemeente.

Het gemeentelijk personeelsbestand ligt met 8 voltijdse equivalenten (VTE) per 1000 inwoners lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest, met 12,2 VTE per 1000 inwoners. In het gemeentelijk personeelsbestand is het aandeel statutairen oververtegenwoordigd in vergelijking met het Vlaams Gewest (36,6 % t.o.v. 26,7 %). Waar gemeenten uit de Belfiuscluster, met hetzelfde sociaal-economisch profiel als Boechout, € 826 per inwoner uitgeven aan lonen en pensioenen, is dat voor Boechout € 693 per inwoner.

De organisatie van de dienstverlening steunt op alle medewerkers. Daarom is het belangrijk dat alle medewerkers ervaren dat zij werken aan een gemeenschappelijk doel en elk op hun manier bijdragen aan een groter geheel met erkenning van ieders inspanningen.

Het gemeentebestuur en de administratie streven ernaar om het aanwezige talent ten volle te benutten en in te zetten. We streven naar betrokkenheid, engagement en verantwoordelijkheid

bij de medewerkers. Daarbij horen goede en veilige werkomstandigheden, een correcte personeelsadministratie, een verbindende interne communicatie en een personeelsbeleid dat inzet op tevreden en gemotiveerde medewerkers.

Belangrijke uitgangspunten voor het personeelsbeleid

Een **coherent personeelsbeleid** veronderstelt de ontwikkeling en implementatie van diverse HR-tools om een modern en aangepast personeelsbeleid te voeren, het onderhouden van informele en formele contacten via de diverse overlegorganen om een positief sociaal klimaat te creëren en personeelsproblemen te voorkomen, het coachen en ontwikkelen van zijn/haar medewerkers om de competenties, vaardigheden en knowhow van elke medewerker optimaal te benutten en te ontwikkelen om als een goed functionerend team te werken.

Een personeelsbeleid houdt ook rekening met **maatschappelijke tendensen**, zoals:

- De zorgvuldige inzet van **artificiële intelligentie** voor het optimaliseren van vacatureteksten, selectieprocedures en andere HR-gerelateerde processen om efficiëntie en aantrekkelijkheid te verhogen.
- Het nauw opvolgen van het **vergrijzende personeelsbestand** door het monitoren van aankomende pensioneringen en tijdig beslissen over vervanging.
- Het inspelen op de verwachtingen van en naar verschillende doelgroepen.
- De toenemende vraag naar **flexibiliteit**, met een duidelijk kader voor work-life balance, telewerk, deconnectie en progressieve werkhervatting.
- Een flexibel beleid wat betreft de inzet van **jobstudenten, vrijwilligers en andere tijdelijke werkrachten**, zodat ze effectief kunnen bijdragen aan onze organisatie. Hierbij moet steeds de afweging gemaakt worden van de meerwaarde van deze tijdelijke werkrachten tegenover de personele en financiële kost (laptop, software, aanwervingsprocedure, opleiding, ...).
- De evolutie naar meer één-oudergezinnen en de nood aan een goede work-life balance waardoor opvangmogelijkheden binnen de gemeente (als werkgever) moeten bekeken worden.

Dit resulteert in **belangrijke doelstellingen** om het personeels- en HR-beleid verder vorm te geven, zoals:

- Het bewaken van een **moderne rechtspositieregeling** die ten goede moet komen aan de noden en verwachtingen van de medewerkers en de organisatie met aandacht voor onze **concurrentiepositie**.
- De realisatie van **flexibelere arbeidsduurreglementen** met klemtoon op functionaliteit en efficiëntie.
- Een vereenvoudigde en aantrekkelijke werving en selectie van gemotiveerde en bekwame medewerkers, met telkens oog voor **teamcrafting** en **jobcrafting**. De 'war on talent' maakt het aantrekken, behouden en optimaliseren van getalenteerde

medewerkers steeds complexer. Daarom moet er sterk ingezet worden op **employer branding**, een doordacht **retentiebeleid**, interne mobiliteit en bevordering.

- Een **vormingsbeleid** met **opleidingstrajecten** voor nieuwe en bestaande medewerkers en interne opleidingen om te kunnen groeien in de organisatie.
- Het stimuleren van een cultuur van permanente feedback, samenwerkingsgesprekken, **kortere periodes van functioneringsgesprekken en evaluaties** en exitgesprekken.
- Een **moderne personeelswerking** betekent ook:
 - Het **aantal statutaire medewerkers afbouwen**.
 - Een verlofregeling voor alle medewerkers volgens het publiek stelsel (vakantie opbouwen op basis van het lopende jaar).
 - De personeelsformatie evalueren, optimaliseren en per niveau uitschrijven en niet langer in detail per functie om flexibel te kunnen inspelen op veranderende noden.
 - Transparant intern communiceren over nieuwe reglementeringen, in samenwerking met de communicatiedienst, rekening houdend met verschillende doelgroepen en ook op locatie om de bereikbaarheid voor de medewerkers te vergroten.
- Het **welzijn van elke medewerker** centraal plaatsen, met een doordacht aanwezigheids- en re-integratiebeleid, een sociaal-medisch overleg over en met langdurig afwezig, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon, inzet op ergonomie en veiligheid, gezondheid stimuleren via o.a. fietslease, bewegen op het werk, een ondersteunende visie over leidinggeven voor alle leidinggevend, HR-advies en ondersteuning aan medewerkers, een welzijnsbevraging en de opvolging ervan.
- Een **cafetariaplan** om werknemers een gepersonaliseerd loonpakket aan te bieden, zonder dat de loonkost stijgt. Bv. een eindejaartoelage omzetten in een fietslease, het aankopen van een gsm, het betalen van een persoonlijke bijdrage voor een hospitalisatieverzekering, enz.
- Het behoud van ruime mogelijkheden voor **telewerk**, zonder een goede dienstverlening voor de burger of de organisatie van de dienst in het gedrang te brengen.
- Aandacht voor **sociale tewerkstelling** in de eigen diensten.
- Een open en tolerant beleid rond **religieuze en levensbeschouwelijke diversiteit en identiteit** op de werkvloer. Neutraliteit binnen de dienstverlening wordt gewaarborgd door de professionele en onpartijdige houding van de medewerkers.

Er is geen algemeen verbod op het dragen van religieuze, levensbeschouwelijke of andere symbolen, tenzij deze:

 - in strijd zijn met de wet of de openbare orde;
 - de veiligheid of hygiëne in het gedrang brengen;
 - het gelaat geheel of gedeeltelijk bedekken, waardoor herkenbaarheid en communicatie worden belemmerd.
- Het stimuleren van het teamgevoel door interne communicatie, teambuildingsactiviteiten, personeelsinfomomenten en het jaarlijks personeelsfeest.

Ook in het personeelsbeleid moet er werk gemaakt worden van administratieve vereenvoudiging, via bv. de nieuwe rechtspositieregeling, de overstap naar de vakantieregeling openbare sector met minder ingewikkelde berekeningen, het maandelijks automatisch inlezen van maaltijdcheques en fietsvergoeding, ...

Vrijwilligersbeleid

Naast de professionele medewerkers doet de gemeente ook beroep op vrijwilligers, jobstudenten en stagiairs. Het vrijwilligersbeleid moet organisatie-breed geëvalueerd en gecoördineerd uitgewerkt worden. Het ontwikkelen van een **globale visie op vrijwilligersbeleid**, met de nodige ondersteuning en waardering van de vrijwilliger is daarbij essentieel.

Optimaliseren van het personeelskader

De personeelskosten moeten, rekening houdend met de loonindexering en doorschaling, beheersbaar blijven tot op het huidige niveau. Binnen het aanwervingsbeleid is er vraag om bepaalde diensten te versterken, gelet op de nood aan bepaalde expertise, omwille van nieuwe maatschappelijke uitdagingen of de toename van het aantal bevoegdheden of wettelijke taken bij het lokaal bestuur. Dit sluit niet uit dat bepaalde taken of opdrachten intern, ook in functie van het kerntakendebat, kunnen opgenomen worden of verschuiven tussen medewerkers.

Hierbij wordt vooral gedacht aan stafmedewerkers voor de opvolging van de organisatiebeheersing, het beheer van patrimonium (concessies, aan- en verkopen, pachten, ...), het opmaken en opvolgen van overheidsopdrachten en het maximaal exploreren en realiseren van subsidies.

Andere invullingen die noodzakelijk worden geacht betreffen het opvolgen van het duurzaamheids- en klimaatbeleid, het vrijwilligersbeleid, het beleid inzake lokale economie en het extra ondersteunen van de onthaalfunctie en de dienst Burger.

Het personeel van de werf moet op termijn, zonder ontslagen, geherstructureerd worden naar technisch, geschoolde, polyvalente arbeiders. Elke ploeg moet voldoende gekwalificeerde medewerkers hebben. Er moet een evaluatie komen over de taken en werken die moeten uitbesteed worden en welke in eigen beheer kunnen uitgevoerd worden. Uitbesteede werken dienen echter wel opgevolgd en gecontroleerd te worden. Planning, informatiedoorstroming van werken en investeren in duurzaam en innovatief vervoer en werktuigen is een must voor de werf.

In dit kader blijft bij de werf het aantal ploegbazen en de administratieve ondersteuning behouden. Bij de organisatie moet rekening gehouden worden met de toename van het beheer van het openbaar domein, het groenbeheer en het beheer van de begraafplaatsen. Er dient onderzocht te worden of het uitlenen van materiaal aan verenigingen kan uitbesteed worden via externe dienstverlening, wat een vermindering of een verschuiving van arbeiders naar andere ploegen impliceert.

Poetsen dient geëvalueerd te worden in functie van een gericht uitbesteden en flexibel inzetten van de eigen facilitaire dienst.

Binnen de vrijetijdsdienst dient onderzocht te worden of een meer geïntegreerde werking, minder evenementen in eigen beheer, het terugdringen van administratie en het slim omgaan met het beschikbaar stellen van infrastructuur kan leiden tot optimalisatie van het beschikbare personeel, d.w.z. zeker geen toename van het aantal personeelsleden.

De toename van de opvangvraag binnen de Buitenschoolse Kinderopvang (BKO) kan niet langer leiden tot meer personeel, maar zal, enerzijds, in het kader van de implementatie van het BOA-decreet moeten opgevangen worden, en, anderzijds, desnoods moeten leiden tot een evaluatie van de openingsuren van de buitenschoolse kinderopvang.

De gemeente is de inrichtende macht voor het gemeentelijk onderwijs in de Jan Frans Willemsschool en organiseert de buitenschoolse kinderopvang in eigen beheer. Dit kan echter altijd geëvalueerd worden indien er voor de school en/of de BKO het aanbod en de dienstverlening, voor zowel het personeel als de ouders en kinderen, betere pedagogische, infrastructurele of financiële voordelen mogelijk zijn.

Voor alle diensten waar het mogelijk is, kan de inzet van jobstudenten, stagiairs en vrijwilligers een ondersteuning zijn. Hiervoor moet telkens de kosten-batenoefening gemaakt worden.

De pensionering van ambtenaren kan de financiële ruimte creëren om de vraag naar nieuwe profielen en/of medewerkers in te vullen. Bij elke pensionering, ontslag of andere opportuniteit zal geëvalueerd worden hoe en op welk niveau de vacante functie best wordt ingevuld met het oog op de uitdagingen van de toekomst.

Een oefening dringt zich op om binnen het contingent van pensioengerechtigde ambtenaren te evalueren of elke pensioengerechtigde ambtenaar één op één moet vervangen worden. Tenzij de dienstverlening en de goede organisatie in het gedrang komt, dient elke ambtenaar die pensioengerechtigd is, zijn of haar pensioen binnen de kortst mogelijke tijd ook op te nemen.

5. Communicatie, participatie en co-creatie

Communicatie, inspraak en participatie zijn belangrijke hulpmiddelen voor het **bevorderen van een vernieuwde, interactieve democratie** waarin burgers op verschillende manieren betrokken zijn en inspraak hebben.

De resultaten van de communicatiemonitor van de Thomas More hogeschool in 2023 tonen duidelijk dat het communicatiebeleid hoge ogen gooit. Het is de uitdaging om het niveau te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

De **5 aanbevelingen van het 'communicatief memorandum'** van Kortom vzw, vereniging voor overheidscommunicatie, zijn de leidraad voor het beleid.

1. Ontwikkel een **communicatiekompas**: bepaal communicatiedoelen met het duidelijke effect dat moet bereikt worden, bepaal een richting, maak een communicatieplan als referentie voor zowel interne medewerkers als mandatarissen.
2. Zet communicatie in als **instrument voor een hernieuwde democratie**: monitor, bevraag en betrek burgers. Zorg voor creatieve en kwaliteitsvolle online en offline participatiemethoden. Communiceer als overheid transparant over beslist beleid en geef voldoende duiding.
3. Doe extra inspanningen voor **inclusieve communicatie**. Kernwoorden zijn zichtbare diversiteit op de werkvloer, brede laagdrempelige publiekskanalen, specifieke communicatie naar doelgroepen, laagdrempelige digitale loketten, offline kwaliteitsvolle alternatieven.
4. Voorzie meer aandacht voor **klimaat-sparende communicatie**: door doordachte communicatie, gedrag van burgers en medewerkers positief beïnvloeden.
5. Blijf vooruitgaan, maar met aandacht voor werkbaar werk in het communicatieteam.

5.1. Communicatie

Communicatie moet **open, betrokken, versterkend en kwalitatief** zijn.

De **externe communicatie** moet bruggen bouwen tussen bestuur, gemeentelijke organisatie en inwoners. De inwoners zijn de externe klanten. Ze moeten op de hoogte zijn van, zich ondersteund voelen door, begrip hebben voor, zich betrokken voelen bij en zich verbonden voelen met de gemeente. Externe communicatie als vorm van ontmoeting.

De **interne communicatie** is van groot belang voor de werking van de organisatie en het realiseren van de doelstellingen. Ze draagt bij tot een grotere betrokkenheid van de medewerkers en tot meer verbinding tussen politiek en administratie.

Dit resulteert in **belangrijke doelstellingen** en aandachtspunten voor het communicatie- en onthaalbeleid, zoals:

1. Een **eigentijds onthaalmoment** voor nieuwe inwoners.
2. Een **modern onthaal**, eerstelijnsdienstverlening en een snelle en klantvriendelijke online dienstverlening voor de burger.
3. Een **toegankelijk meldsysteem** met een transparant opvolgingssysteem. Meldingen dienen geanalyseerd te worden in functie van beleidsmaatregelen en structurele oplossingen.
4. Heldere en begrijpelijke communicatie over het beleid.
5. **Thematische communicatie** naar de inwoners, per beleidsdomein of per project, zoals bv. bewonersbrieven, wiebelkriebelkrant, info over kinderopvang, enz.
6. Gebruiksvriendelijke, nieuwe en up-tot-date-**website**.
7. Snel-op-de-bal communicatie via **sociale media**: facebook, instagram, hoplr, whatsapp.

8. **Communicatie op papier** blijft de basis: #boechoutbeweegt wordt infomagazine Boechout.
9. **Objectiviteit van het infoblad** verhogen door te communiceren over beslist beleid, met een duidelijke verwijzing naar het beslissingsniveau.
10. Extra aandacht voor wie niet **digitaal vaardig** is (e-inclusie) en voor doelgroepencommunicatie, o.a. door een nauwere samenwerking met de dienst Welzijn.
11. Communicatiebeleid loopt horizontaal door de organisatie. Bij de start van belangrijke projecten steeds de communicatiedienst betrekken.
12. Kosten voor opmaakwerk en digitaal drukwerk structureel verminderen (bv. via het afsluiten van raamovereenkomsten).
13. Met een open en kritische blik naar **innovatiemogelijkheden** kijken, zoals het evalueren van het huidig gembo-systeem en info in het straatbeeld, ...
14. Een performante crisiscommunicatie in crisissituaties in samenwerking met de noodplanningscoördinator en met de communicatiediensten van Hove, Lint en Edegem.

5.2. Participatie en co-creatie

Het **participatiebeleid** betreft de inwoners bij het beleid in de gemeente. Participatie van de bevolking verhoogt het effect, de legitimiteit en de mate waarin het beleid wordt gedragen. Participatie is meer dan inspraak. Het geeft ruimte aan engagementen in een organisatie of samenleving. Participatie is een leerproces tussen deelnemers, waarmee betrokkenheid, vertrouwen en draagvlak voor beslissingen worden verkregen. Het gaat om open processen, waarin ruimte en tijd is voor het uitwisselen van meningen, bouwen aan gedeelde visies, acties en co-creatie. Het gaat om leren omgaan met verschillen.

Participatie is een attitude, een logische stap in verdere democratisering. Participatie is het tussenveld creëren waar het maatschappelijk middenveld, burgerinitiatieven, besturen, adviesraden, bewoners, verenigingen, kenniscentra, scholen, bedrijven en burgers elkaar kunnen ontmoeten.

Politici en ambtenaren verdedigen de democratische principes achter participatie. Democratie is meervoudig. Democratie groeit van onderuit. Politici en ambtenaren nemen initiatief om participatie mogelijk te maken, om een open besluitvorming te creëren. Daarbij is de zorg voor een professionele, gemeentelijke organisatie met de nodige competenties een must. Externe deskundigen kunnen het participatiebeleid ondersteunen.

Het doel is: **inwoners die op de hoogte zijn, betrokken zijn bij en tevreden zijn over het beleid van de gemeente**. Wie gehoord wordt, wie zijn mening kan geven, kan participeren, weet waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en begrijpt hoe de gemeente omgaat met middelen en belangen. Een **integrale visie op participatie** zorgt voor een participatiereflex in de gemeentelijke organisatie en een zekere alertheid voor het wegwerken van communicatiedrempels.

Initiatieven inzake participatie en co-creatie omvatten:

1. Burgerparticipatie is maatwerk: concrete initiatieven vragen verschillende vormen van **participatietrajecten**.
2. Burgers, buurtcomités of afgevaardigden uit een adviesraad betrekken in de **gemeenteraad** bij de bespreking van bepaalde thema's.
3. **Wijktournee**: minstens 2 keer in de legislatuur in de wijken vergaderen of er een buurtwandeling of praatcafé organiseren: gesprekstafels per wijk vormen een informele ontmoetingsplek waar ervaringen en ideeën over de wijk worden uitgewisseld.
4. Evalueren van de werking van de **adviesraden en de implementatie van de nieuwe inzichten**: actief advies vragen en gemotiveerd terugkoppelen naar de adviesraad, **tijdelijke, doelgerichte adviesraden** of een breder online **burgerpanel** organiseren.
5. Participatie stimuleren via **digitale buurtplatformen** zoals Hoplr, bevestigingen en enquêtes.
6. **Bewonersvergaderingen en infotentoonstellingen**, betrokkenheid van bij de eerste ideeën tot in de uitvoeringsfase van projecten in de buurt.
7. **Stimuleren van wijk- en buurtwerkingen**.
8. Inzet op **frontlijnwerkers** (wijkagenten, postbodes, mensen van Buurtinformatienetwerken, vrijwilligers, groendienst, personeel Sneppenbos en vrijetijdsdienst, ...) die signalen opvangen van de burgers.

6. Gezonde financiën

Gezonde financiën zijn een noodzakelijke voorwaarde om als lokaal bestuur een belangrijke maatschappelijke rol volwaardig te kunnen opnemen. Een realistisch begrotingsbeleid zorgt voor een evenwicht tussen, enerzijds, een rechtvaardig fiscaal beleid voor de mensen en beheersbare schulden voor de gemeente en, anderzijds, de nodige ruimte voor een degelijk investeringsbeleid.

De financiën van de lokale besturen staan al langer onder druk. De coronapandemie, de energiecrisis, de oorlog in Oekraïne en de klimaatverandering hebben die druk nog verhoogd. De uitgaven stijgen jaar na jaar, zonder gelijke toename aan inkomsten. Het gaat o.a. om mogelijk aanzienlijke minderinkomsten uit de aanvullende personenbelasting (APB) tegen het einde van deze legislatuur door de belastingverlaging van de federale regering. Ook de kosten voor de politie- en de hulpverleningszone stijgen, er is de groeiende pensioenfactuur tussen 2024 en 2031 en de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd zal een financieel en personeel effect ressorderen op het OCMW. Ondertussen blijven de maatschappelijke noden en verwachtingen groeien.

Andere belangrijke effecten en evoluties kennen ook een weerslag op de budgettaire situatie, zoals:

- Inflatie en indexering van de lonen

- Fusie van Borsbeek met Antwerpen met niet alleen een weerslag op de budgetten van de politiezone Minos en de Brandweerzone Rand, maar ook op andere intercommunale samenwerkingsverbanden
- Dalende dividenden
- Financiering van de investeringen voor een hogere rioleringsgraad en andere maatregelen voor een betere waterhuishouding
- Investerings in gebouwen met het oog op klimaatneutraliteit

Het ambitieniveau moet afgestemd worden op de financiële mogelijkheden. Nieuwe inkomsten, het bewaken van een goede liquiditeit, besparingen en een grondige evaluatie van de dienstverlening zijn noodzakelijk om de lokale financiën gezond te houden en ruimte te behouden om te investeren.

Maatregelen voor een evenwichtig budgettair beleid:

- Een **kerntakendebat** en een **kritische evaluatie van de huidige werking** moeten de exploitatie-uitgaven verminderen en de exploitatie-inkomsten verhogen.
- Binnen de **dienstverlening** moeten **prioriteiten** bepaald worden. De dienstverlening moet in functie van particuliere noden en behoeften worden aangeboden aan een **realistische, liefst kostendekkende prijs**. In concreto gaat het hier over bv. het aanrekenen van de reële kostprijs voor rioolaansluitingen of afkoppelingswerken, de levering van water en de saneringsbijdrage, de aanleg van een oprit of overwelling, een retributie op het afleveren van vergunningen of het verder responsabiliseren van de individuele burger voor zijn of haar afval met als doel de hoeveelheid afval te laten dalen.
- Binnen de gemeentelijke diensten dringt een evaluatie zich op over de **eigen organisatie van projecten en evenementen**, zowel in tijdsbesteding als in middelen.
- De **schuldafbouw** moet worden verdergezet. Het schuldniveau moet daarbij getoetst worden aan de capaciteit om de schulden af te lossen en beheersbaar te houden. De autofinancieringsmarge is hierbij de belangrijkste indicator. De schulduitgaven mogen niet stijgen boven de 10 % van de exploitatie-ontvangsten.
- **Patrimonium** dat niet nodig is voor de uitvoering van kerntaken moet ‘vermarkt’ worden aan marktconforme prijzen. Dat kan onder de vorm van verkoop, verhuur, recht van opstal of erfpacht.
- De **fiscale ontvangsten** worden verder geoptimaliseerd en verhoogd via een **differentiatie van de onroerende voorheffing**. De opcentiemen op de onroerende voorheffing bedragen 846 opcentiemen (gemiddelde in Vlaanderen = 930 opcentiemen). De verhoging van de opcentiemen op de onroerende voorheffing moet middelen genereren om te investeren en zal voor bedrijven deels gecompenseerd worden door de afschaffing van de belastingen op drijfkracht. De aanvullende personenbelasting (op arbeid en inkomen) werd reeds verlaagd van 7,3 % naar 6,9 % (gemiddelde in Vlaanderen = 7,3 %). De aanvullende personenbelasting stijgt nu opnieuw naar 7,1 %. Door de beslissing van de federale regering om de belastingvrije som voor de personenbelasting op te trekken zal de aanvullende personenbelasting

voor lokale besturen dalen. De procentuele stijging compenseert deels die minder-inkomsten ingevolge het federale beleid.

- De **evaluatie van retributie- en belastingreglementen moet rekening houden** met een goede afweging van de beoogde beleidseffecten, de opbrengst t.o.v. de tijdsinvestering door de administratie en mogelijke juridische procedures, waarbij tarieven worden gemaximaliseerd in functie van wat wettelijk mogelijk is en rekening houdend met de index.
 - o De belasting op drijfkracht wordt afgeschaft.
 - o De activeringsheffing op onbebouwde gronden in woongebied en op onbebouwde kavels blijft behouden.
 - o De definities en het toepassingsgebied van de belasting op het bouwen, verbouwen en herbouwen worden geëvalueerd. Tevens wordt onderzocht of deze belasting kan uitgebreid worden op het aanleggen van niet-vrijgestelde verhardingen, in toepassing van de bouwcode en waarvoor een melding of een omgevingsvergunning is vereist.
 - o Een reeks belastingen blijft behouden in functie van maatschappelijk sturend gedrag, zoals bv. en niet-limitatief, de belasting op de aflevering van administratieve stukken, leegstaande woningen en gebouwen, verwaarloosde woningen en gebouwen, tweede verblijven, het verspreiden van reclamedrukwerk en op reclameborden.
 - o In dit kader wordt ook het invoeren van een verhardingstaks onderzocht.
- De **personeelskosten** moeten beheersbaar blijven. Er wordt gestreefd om de bezoldigingen en sociale lasten, exclusief het onderwijzend personeel, procentueel ten opzichte van de totale exploitatie-uitgaven niet verder te laten stijgen.
- De **niet-fiscale ontvangsten en uitgaven** worden gediversifieerd en geoptimaliseerd:
 - Subsidies voor bepaalde projecten of activiteiten maximaliseren.
 - Retributies of vergoedingen voor bepaalde diensten of prestaties kritisch bekijken en optimaliseren.
 - De **tarieven voor gemeentelijke organisaties en evenementen** evalueren en aanpassen in functie van de werkelijke kostprijs, minstens rekening houdend met de index, evenwel met behoud van een sociaal tarief. Het sociaal tarief van 60% korting zal opgetrokken worden naar 70% korting met als doel om de impact van de verhoging van alle tarieven op het sociaal tarief beperkt te houden.
 - Bij de verhuur van bepaalde goederen of eigendommen de kosten voor nutsvoorzieningen correct doorrekenen en een marktconforme huur vragen.
 - Aangaan van samenwerkingsverbanden of partnerschappen met andere overheden of organisaties om kosten te delen of subsidies te genereren.

Ook een gedeelde aankoopdienst met een buurgemeente kan onderzocht worden.

- Alle **subsidiereglementen, premies en toelagen worden kritisch doorgelicht en geëvalueerd** in functie van de beoogde maatschappelijke doelstelling en doelgroep. Daarbij worden in regel subsidies, premies en toelagen verstrekt aan organisaties, verenigingen of voor collectieve doelen. Subsidies zonder sociaal oogmerk en ten gunste van individuen worden in regel afgebouwd of afgeschaft.
 - Premies voor huwelijksjubilarissen blijven wel bestaan, maar worden, enerzijds afgebouwd, en, anderzijds, uitgebreid naar samenwonenden. In een uitdoofscenario worden alleen nog de gouden jubilarissen gevierd. Het aanbieden van een jubilarissenpremie wordt vervangen door de geschenkbond Boechout-Vremde van € 100, als ondersteuning van de lokale handelaars en middenstand.
- Het **aankoopbeleid** optimaliseren door o.a. in te tekenen op bestaande raamcontracten of aankoopcentrales waar nuttig.
- Het **AGB** behaalde het winstoogmerk sinds 2022. Dit moet goed opgevolgd worden. De nadruk moet blijven liggen op het **realiseren van hogere inkomsten** door bv. een evaluatie en aanpassing van de tarieven ingevolge de index, een hogere bezettingsgraad, het voorzien van een sponsorbeleid en het evalueren van de concessies. De **prijssubsidie** wordt jaarlijks voorzien om de verenigingen betaalbare infrastructuur aan te bieden. Er wordt onderzocht of het beheer van het voetbalterrein van Bacwalde SK uit het AGB kan gehaald worden om de administratieve werklast te verlagen.
- Alle **verzekeringen** worden doorgelicht en geoptimaliseerd onder begeleiding van een externe consultant.
- Door het toewijzen van de budgetten tot op het niveau van de diensthoofden, worden **de medewerkers nog meer gesensibiliseerd m.b.t. het zuinig gebruik van middelen**.
- **Kleinere besparingen** dienen gerealiseerd te worden door middel van een daling van de frankeringskosten, kosten voor kopies en abonnementen.

Elke budgettaire oefening moet ook altijd leiden tot minder administratieve handelingen voor de ambtenaren, minder administratieve last voor particulieren en ondernemingen, minder juridische kosten naar aanleiding van betwistingen en dient rekening te houden met de stijging van de levensduurte.

7. Duurzaam patrimoniumbeheer

Duurzaam patrimoniumbeheer behelst verschillende facetten.

- Vanuit milieu- en klimaatdoelstellingen ligt de nadruk op duurzaamheid in alle aspecten, o.a. het verminderen van energieverbruik, het gebruik van duurzame materialen en circulair bouwen, zuinig en hergebruik van water, het verminderen van afvalbeheer, enz.
- Vanuit functionaliteit moeten gemeentelijke faciliteiten flexibel en multifunctioneel ingezet worden om verschillende doeleinden te dienen en ruimte efficiënter te gebruiken.

Vanuit financieel oogpunt zijn beide facetten belangrijk, maar het beheer en onderhoud van gebouwen vereist ook een zorgvuldige planning van het investerings- en exploitatiebudget. Er moet daarbij een oefening gemaakt worden om het aantal gebouwen in beheer van de gemeenten te verminderen.

Dit resulteert in **belangrijke doelstellingen** en aandachtspunten voor het patrimoniumbeleid, zoals:

- Een duidelijke **geïntegreerde visie op patrimoniumbeheer** ontwikkelen, inclusief een visie op behoud of afstoten van bestaand patrimonium in functie van kosten baten. Daarbij hoort ook de opmaak van een **strategisch vastgoedplan** dat aangeeft welke gebouwen en gronden behouden blijven en welke worden afgestoten.
- Aankoop van een **gebouwenbeheersysteem**.
- Voor de gebouwen die behouden blijven moet een investerings- en onderhoudsplan worden opgemaakt, inclusief EPC-certificaten, om op termijn het patrimonium **klimaat-robuust** te maken. Dit veronderstelt:
 - o Inzetten op de **energietransitie** waarbij het gebruik van fossiele brandstoffen wordt uitgefaseerd.
 - o Maximaal investeren in **hernieuwbare energie**, o.a. zonnepanelen en warmtepompen, en door **renovatie en isolatie** komen tot energieoptimalisatie en energie-efficiëntie, o.a. voor het Heuvelhof en zaal Den Boom
- Uitwerken van een systeem met gebouwverantwoordelijken en aanspreekpunten per gebouw.

7.1. Gronden en gebouwen

Concreet worden volgende doelstellingen onderzocht:

- De **site van de pastorie** ontwikkelen met een verbinding naar het George van Raemdonckpark als een groene vinger. Dit impliceert de afbraak van de pastorie en de bijgebouwen.
- De opwaardering of realisatie van een nieuw gemeenschapscentrum, met de integratie van Theater Vooruit.
- De **integratie van de buitenschoolse kinderopvang**, site Boechout, in de schoolgebouwen van Sint-Gabriël, campus Jef Van Hoofplein. Dit impliceert de verkoop

van en een woonontwikkeling voor de huidige BKO-site in de Lange Kroonstraat. De ontwikkeling is een opportuniteit om deze site te ontharden en te vergroenen.

- De **renovatie van het sanitair** van de Jan Frans Willemsschool.
- Het opzeggen van de overeenkomst met NMBS voor wat betreft het café en het terras van **Wattan**.
- Het opzeggen van de overeenkomst met Don Bosco voor wat betreft het gebruik van de **kapel Don Bosco** aan de Broechemsesteenweg. Dit impliceert overleg over het verder gebruik of een alternatieve locatie voor De Maanwandelaars en Natuurpunt.
- Het onderzoeken van de invulling van een nieuwe gemeenschapsfunctie voor het **oud-gemeentehuis van Vremde**.
- De **oude gebouwen BKO Vremde en kinder- en jeugdbibliotheek** worden afgebroken en de ruimte wordt geïntegreerd in de plannen voor een dorpspark.
- Een mogelijke nieuwe invulling van het **wijkkantoor politie Minos** is bespreekbaar enkel en indien de wijkwerking van de nabijheidspolitie in Boechout wordt behouden.
- De **evaluatie van het patrimonium van het OCMW** dat wordt ingezet als doorgangswoning of voor het Lokaal Opvanginitiatief. Gelet op het federaal regeerakkoord dat stipuleert dat de lokale opvanginitiatieven op termijn worden afgebouwd, zullen woningen in het kader van het LOI verkocht worden. Woningen die niet langer voldoen aan een conformiteitsattest en te veel kosten genereren voor renovatie, worden ook verkocht. Er wordt onderzocht hoe er efficiënt en betaalbaar noodwoningen kunnen blijven aangeboden worden.
- Het behouden, herbestemmen, verkopen, verhuren, verpachten en benutten van **gronden en woningen in eigendom** van de gemeente of het OCMW. De vroegere taakstelling van het OCMW om gronden te verpachten, bv. voor agrarische activiteiten, is achterhaald. Dit impliceert ook de mogelijke verkoop van gronden en gebouwen die geen maatschappelijke meerwaarde voor de gemeente opleveren en/of te weinig recurrente inkomsten uit erfpacht of huur genereren. Het betreft o.a. de verkoop van:
 - agrarisch gebied, indien mogelijk, gelet op pachtovereenkomsten, én indien dit gebied niet strategisch aansluit om de natuurontwikkeling in de gemeente te versterken
 - de woningen: Dorpsplaats 18, Kardinaal Sterckxstraat 4 en Lange Kroonstraat 128
 - een restperceel aan de Schaliehoevelaan
 - bouwgronden aan de Berthoutstraat

7.2. Kerken en begraafplaatsen

Een nieuw **kerkenbeleidsplan** voor de parochies Sint-Bavo en Sint-Jan-in-d'Olie treedt in werking.

De volgende fase van de **restauratie van de kerk van Vremde** wordt voorbereid. De graven rond de kerk van Vremde worden gerestaureerd en de omgeving wordt aangelegd als een rustige verblijf- en gedenkplaats en erfgoedplek.

De **begraafplaatsen** worden verder opgewaardeerd en sluiten aan bij de algemene maatschappelijke tendens om begraafplaatsen meer en meer te laten evolueren naar plaatsen die als park worden beleefd, met voldoende aandacht voor bezinning, rust en privacy. Het masterplan voor de begraafplaatsen is de leidraad.

Volgende aandachtspunten zijn belangrijk voor de begraafplaatsen:

- De graven en strooiweide moeten toegankelijk zijn via **propere paden**.
- Naast begravingen en crematies ook plaats bieden voor **natuurbegravingen**. Aan de begraafplaats in Vremde wordt een aansluitend deel bebost met ruimte voor urnen.
- De **sterretjesweide** wordt verder ingericht met sterrenbomen.
- Er komen **overdekte fietsenstallingen** op de begraafplaatsen.
- Er wordt onderzocht of de constructie van een overdekte plaats om afscheid te nemen op de begraafplaatsen kan uitgevoerd worden.

8. Kwaliteitsvolle ruimte

Ruimte is een dynamisch gegeven dat doorheen de tijd evolueert. Binnen het ruimtelijk beleid worden we geconfronteerd met nieuwe uitdagingen zoals bouwshift en inname van onze kostbare open ruimte. In Boechout en Vremde willen we een evenwicht vinden tussen

- ruimte voor wonen met behoud van identiteit, ruimte voor groene en open ruimten, ruimte voor groene vingers, natuurverbindingen, natuur en water,
- ruimte voor landbouw en het agrarisch arsenaal,
- publieke ruimte,
- ruimte voor erfgoed, lokale voorzieningen, en recreatie.

Voor ruimtelijke ordening is hiervoor een beleidsvisie op lange termijn noodzakelijk met als doel het creëren van een duurzame leefomgeving op maat van onze gemeente. De visienota Omgeving 2030, het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan, het Toetsingskader publieke ruimte en het Mobiliteitsplan vormen de sokkel van deze bredere ruimtelijke visie.

8.1. Beleidsplan ruimte

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan dateert van 2006. De meeste doelstellingen werden gerealiseerd of zijn niet meer aan de orde. Een herziening van de ruimtelijke toekomstvisie, via de opmaak van een **Beleidsplan Ruimte**, dringt zich op om als gemeente keuzes te onderbouwen en te werken aan de realisatie ervan.

Als basis zal hiervoor gebruik gemaakt worden van de Visienota omgeving 2030.

Het beleidsplan Ruimte vertrekt vanuit een strategische ruimtelijke visie op langere termijn. Deze visie geeft sturing aan de ruimtelijke ontwikkeling en verankert de strategische doelstellingen voor de volgende 20 - 30 jaar. De operationele doorvertaling

van de strategische visie gebeurt binnen de beleidskaders, die de focus meer op korte- middellange termijn leggen.

Mogelijke beleidskaders zijn net als in de Visienota Omgeving de volgende drie thema's:

- Landschappelijk Boechout met Open Ruimte – Natuur en Landbouw
- Levendig Boechout met Mobiliteit – Verwevenheid
- Karakteristiek Boechout met Identiteit – Beeldkwaliteit – Erfgoed

Over het beleidsplan Ruimte zal een **breed participatietraject** georganiseerd worden.

8.2. Landschapskwaliteitsplan en beeldkwaliteitsplan

Een **landschapskwaliteitsplan** moet een beter inzicht brengen in de kenmerken en kwaliteiten van de landschappen om deze actief te gaan uitbouwen, zo een groter publiek draagvlak te creëren voor het landschappelijk Boechout en de open ruimte op die manier te beschermen. Het is cruciaal om een coherente en duurzame visie op de open ruimte te ontwikkelen en het plan kan sturing geven op beleidsdomeinen zoals landbouw, natuur, biodiversiteitsbehoud, ruimtelijke ordening en klimaat.

Voor de kernen van Boechout en Vremde wordt een **beeldkwaliteitsplan** opgemaakt dat de principes schetst van de beeldkwaliteit van deze kernen. Een afwegingskader bepaalt de randvoorwaarden voor ontwikkeling.

Het Landschapskwaliteitsplan en beeldkwaliteitsplan kunnen als voorbereiding op het beleidsplan Ruimte opgemaakt worden, maar kunnen ook in een paralleltraject opgesteld worden of geïntegreerd worden in het beleidsplan Ruimte.

8.3. Ruimtelijke plannen en instrumenten

Na de implementatie en het kenbaar maken van de nieuwe bouwcode, maken we ruimtelijke plannen op, voor plaatsen waar er ruimtelijke en maatschappelijke meerwaarde kan behaald worden. Het betreft hier o.a.:

- **RUP Vijverhof:** het planningsproces voor dit park- en woongebied moet leiden tot de restauratie en het opwaarderen van het erfgoed (landhuis Vijverhof, park en vijver), woonfuncties en een publiek toegankelijk park, dat aansluit aan het speelbos.
- **Geen verkaveling van de woonuitbreidingsgebieden** aan de Borsbeeksesteenweg Groot Capenberg (achter de tramterminal) en de Kerkweg Vremde, te onderzoeken of een herbestemming via een RUP noodzakelijk is.
- **Geen goedkeuring voor een nieuw wegentracé of verkaveling van het woongebied** aan de Van Der Grachtstraat in Vremde
- Herziening van **rooilijnplannen**: op basis van een analyse overgaan tot afschaffing, vervanging of opmaak van nieuwe rooilijnplannen binnen een realistisch tijds kader of pragmatisch in functie van wegenwerken.

- Opmaak van een **verordening voor een regeling rond financiële lasten bij omgevingsvergunningen**, in het bijzonder voor de lastenregeling bij aanvragen voor zonevrije constructies en zonevrije functiewijzigingen.
- Opmaak van een **verordening of richtlijn rond co-housingprojecten**, en andere alternatieve woonvormen zoals zorgwonen, kangoeroewonen, tinyhouses, ...

8.4. Publieke ruimte

De gemeente heeft de laatste jaren een flink aantal straten en pleinen vernieuwd. Om dat telkens via dezelfde principes te kunnen doen, heeft ze een '**Toetsingskader publieke ruimte**'. Dat document beschrijft waar de gemeente naartoe wil met de ordening van de publieke ruimte. De straten in de gemeente worden per functie opgedeeld. Vanuit die opdeling in types zal de gemeente wegprofielen, voetpaden en soorten aanplantingen bepalen voor de straten en pleinen.

Het toetsingskader is een statisch document met bijlages dat dienstoverschrijdend geëvalueerd en geactualiseerd moet worden.

De publieke ruimte evolueert snel en het belang van de collectieve ruimte neemt toe. In deze drukke en gejaagde maatschappij hebben we meer en meer nood aan rust. De publieke ruimte is er voor iedereen en ze wordt gedeeld door een diversiteit aan mensen en door verschillende generaties. Mooi aangelegde straten, autoluw, met voetpaden die voor iedereen toegankelijk zijn, met geveltuintjes en groene voortuinen, een plein met fontein en rustbanken, parken, bomen, ... dragen zeker bij aan gezellige buurten. Mensen moeten ook betrokken worden bij het aangenaam en proper houden van dat publiek domein.

Het creëren van diverse zachte verbindingen tussen de groene ruimtes, zoals doorgangen voor mensen en dieren, een netwerk van trage wegen, avontuurlijke plekken om te ravotten en te rusten, maken het publiek domein uitnodigend en aangenaam om te vertoeven, nuttig voor woon-werk bewegingen en recreatief interessant als wandelaar of fietser.

Dit resulteert in volgende **doelstellingen** en aandachtspunten:

- Realisatie van het **rustpuntenplan** met meer dan 300 rustpunten:
 - o functionele en recreatieve rustpunten in de dorpscentra en wijken
 - o rustpunten in parken en op speelpleinen
 - o ontmoetingsplekken en picknickplaatsen
- Masterplan voor **goede voetpaden**, te evalueren via de stapscore applicatietool van beweging.net, of veilige woonerven zonder doorgaand verkeer. Het toetsingskader voetpaden voor erftoegangswegen van de provincie Antwerpen kan gebruikt worden om te bepalen waar er voetpaden nodig zijn. Op basis hiervan kom je tot mogelijkheden voor het ontharden van straten of meer waterbuffering.
- Meer **groene perkjes** met streekeigen plantgoed en extensief beheer.

- Meer **bomen** aanplanten in straten waar mogelijk en een realistisch onderhouds- en snoeiplan voor alle straatbomen.
- Bestaande bomen beschermen bij werken op openbaar en privaat domein.
- Ruimte voor hemelwater op het openbaar domein door aanleg van wadi's en optimaliseren van de baangrachten (cfr. hemelwater- en droogteplan).
- Minder verharding.
- Verderzetten van het **mooimakersplan, vuilnisbakkenplan** en sensibiliseringsacties om afval te voorkomen en beter te sorteren.
- Versterken van het **netwerk van trage wegen**, van wijk tot wijk, voldoende kwalitatief aangelegd om de actieve gebruiker het nodige comfort te bieden.
- Aanleg van kleine, groene landschapselementen en een geïntegreerd beleid van biologische **bloembollenplant-acties, behaag natuurlijk** en **vergroen je voortuin**.
- Uitbouw van **hoppinpunten** met postpakketautomaten, **deelfietsen** en **deelauto's**.
- Avontuurlijke speel- en sportpleintjes in de buurt.
- Bij het Agentschap Wegen en Verkeer blijven ijveren voor meer ruimte voor vergroening en ontharding van de N10.

8.5. Kwaliteitsvolle natuur in de woonkernen

Het belang van een **kwalitatieve kernversterking** zonder nieuwe open ruimte aan te snijden en met een rem op een te hoge verdichting impliceert een goed locatiebeleid als basis voor een goede ruimtelijke ordening. Nabijheid van voorzieningen en openbaar vervoer staan daarbij centraal. Wonen in het centrum zorgt er enerzijds, voor dat men minder afhankelijk is van de auto en dat er kan ingezet worden op de modal shift. Anderzijds is het een stop op de inname van open ruimte. Een kwalitatieve woonkern veronderstelt ook de aanwezigheid van groen en natuur.

Kwaliteitsvolle natuur in de woonkernen maakt ons weerbaar tegen de klimaatverandering. We laten de natuur overal waar mogelijk doordringen in en tussen de bebouwing.

Bij nieuwe woonontwikkelingen of aanleg van openbaar domein wordt er ook ingezet op **groenblauwe dooradering**. Dat betekent inzetten op vergroening en ontharding door inwoners te sensibiliseren en te informeren én door voorwaarden op te leggen in omgevingsvergunningen. Als gemeente wordt het goede voorbeeld gegeven. Bij aanleg van straten en pleinen worden groene en onthardingskansen benut, evenwel steeds met oog voor verkeersveiligheid dat de hoogste prioriteit heeft.

Dit resulteert in volgende **doelstellingen** en aandachtspunten:

- Bomencharter en Lokaal Energie- en Klimaatplan uitvoeren: 10.000 bomen planten.
- Inzetten op de '3-30-300 norm': 3 zichtbare bomen, 30% groenbedekking per wijk en maximaal 300 m afstand tot publiek groen
- Groene vertoef- en rustplekjes met elkaar verbinden door groene stapstenen

- Inwoners stimuleren en faciliteren om geveltuintjes aan te leggen en hen sensibiliseren om hun tuin natuurlijk te vergroenen. Kleine stukjes groen in verhard gebied hebben een grote impact op het verzachten van de gevolgen van de klimaatverandering.
- Opvolgen **parkbeheersplannen**: George van Raemdonckpark, Biesbesbos, Alexianenbos, Biesenweijcke, Eikenbosje, Molenveld, Heuvelhof en Vijverhof. Bij het onderhoud van de parken is er ook de nodige aandacht voor het gebruik van de parken voor evenementen of activiteiten.
- De **site van de pastorie** aan het Pastoorsleike laten aansluiten op het park George van Raemdonck.
- Een **nieuw dorpspark** aanleggen op de site aan de Kerkweg in **Vremde** in overleg met de Kerkfabriek.
- Publiek toegankelijk maken van achtertuin Frans Segersstraat via een verbinding tussen het Rode Leeuwplein en de Smalleweg.
- Opportuniteiten om **privéparken publiek toegankelijk** te maken onderzoeken (bv. Domein Ter Beuken).

8.6. Kwaliteitsvolle natuur in de open ruimte

Groen op wandelafstand en beschermen van de open ruimte gaan hand in hand met meer en een kwaliteitsvolle natuur. Natuur maakt de samenleving weerbaar tegen wateroverlast en hitte en de almaar nadrukkelijker gevolgen van klimaatverandering. Hoe meer natuur, hoe beter de biodiversiteit. Hoe kwaliteitsvoller de natuur, hoe meer soortenrijkdom, propere lucht, vruchtbare bodems en voedsel voor mens en dier.

Dit resulteert in volgende **doelstellingen** en aandachtspunten:

- Opvolgen en uitvoeren van het **beheerplan voor het behoud van de dreef**
- Waar kan, versterken en uitbreiden van natuurgebieden, opnemen van de gemeentelijke percelen in het natuurbeheerplan Molenbeekbron en natuurgebieden verbinden met elkaar. O.a. het versterken, ontsnipperen en **uitbreiden van het natuurgebied Molenbeekvallei, Koude Beekvallei** en de **Grote Boshoeck**.
- Het project **Levend water** in de Molenbeekbron uitwerken en uitvoeren.
- Ruimte voor water, natte natuur, 'wet-lands': het lokaal bergen van water.
- Waken over en **openhouden van natuurverbindingen tussen open ruimten en landschappen**
 - o Molenbeekvallei van Hellestraat tot voorbij Don Bosco verbinden met de Grote Boshoeck, de bossen van Moretus en het landschap aan de Boechoutveldweg
 - o Koude Beekvallei van 't Frijthout tot het fort van het Antwerps district Borsbeek
 - o Grote Boshoeck en de Melkkuip en het Uilenbos
- **Versterken van natuur, groen en biodiversiteit:**
 - o groene natuurverbindingen tussen gebieden om de migratie van soorten te bevorderen.

- stimuleren van meer stukjes groen en wilde natuur
- doordacht maaibeheer, bermen respecteren en fauna en flora alle kansen geven, geen verharding van bermen
- publiek domein met meer bloemen, bomen en hagen, met plantacties i.s.m. scholen, verenigingen en buurtbewoners
- inzetten op meer streekeigen groen zowel op openbaar als op privaat domein
- aanleg van kleine, groene landschapselementen
- aanplanting houtkanten en de aanleg van poelen
- initiatieven om honingbijen en andere bestuivers te beschermen en het opstellen van een bijenplan
- **Toegankelijke natuur** met afgebakende wandelpaden in natuurgebieden of een beleavingspad voor kinderen.
- Uitvoeren van het **bomenplan** in het kader van het toetsingskader Publieke Ruimte. Het bomenplan gaat onder meer over de ruimte voor bomen, de boomsoortkeuzes en het aanplanten van bomen: de juiste boom op de juiste plaats. Het doel van het plan is om waardevolle bomen duurzaam te onderhouden en om meer bomen in de bebouwde omgeving te planten.
- Bestrijding van invasieve planten, zoals de **Japanse Duizendknoop**
- Bestrijding van de Aziatische Hoornaar en eikenprocessierupsen

Er wordt ook een actieve rol opgenomen bij de uitwerking van het **landinrichtingsproject ‘Antwerpse Zuidrand’**, een project getrokken door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

Landinrichting heeft tot doel de integrale inrichting van gebieden te realiseren overeenkomstig de gebiedsbestemming die toegekend is volgens de ruimtelijke ordening. De Antwerpse Zuidrand heeft vandaag geen duidelijke landschappelijke identiteit. Het landschap is sterk versnipperd, maar wordt wel gekenmerkt door groene open-ruimte-kamers, stukken niet-bebouwde oppervlakte, die tot een landschappelijk aaneenhangend geheel ontwikkeld kunnen worden.

Het landinrichtingsproject Antwerpse Zuidrand heeft volgende doelstellingen:

- klimaatadaptief waterbeheer
- ontharding van de open ruimte
- bosuitbreiding
- toekomstmogelijkheden voor de landbouw verzekeren
- behouden en ontwikkelen van natuur en landschap
- toeristische ontsluiting en beleving

8.7. Ruimte voor land- en tuinbouw

Landgebruik door landbouw zal ook in de toekomst de belangrijkste drager van de open ruimte blijven. Landbouwers, natuurbeheerders en andere gebruikers van

de open ruimte zijn objectieve bondgenoten. Ook voor de landbouw en bij uitbreiding alle vormen van landgebruik, is robuuste natuur cruciaal.

Land- en tuinbouw maakt deel uit van het DNA van het landelijke Boechout-Vremde. Voor land- en tuinbouwers zijn er 2 belangrijke uitgangspunten: rechtszekerheid en ruimte om te boeren. Rechtszekerheid moet verankerd worden in ruimtelijke visies en via vergunningen in de praktijk omgezet worden. Ruimte om de stiel van land- en tuinbouw te kunnen beoefenen, moet gegarandeerd worden binnen een constructief overlegmodel met andere ruimtelijke belangen.

Volgende doelstellingen en aandachtspunten zijn van belang voor de land- en tuinbouw:

- Een volwaardige plaats voor **land- en tuinbouw binnen het beleidsplan Ruimte**.
- **Rechtszekerheid voor tuin- en glasbouw** met de afbakening van kerngebieden voor glastuinbouw en het volgen van de richtlijn over de **ruimtelijke beleidsvisie glastuinbouw**.
- **Rechtszekerheid voor land- en tuinbouwers over bewoning** (functiewijziging) en behoud van functies van het tuin- en landbouwbedrijf na stopzetting van bedrijfsactiviteit.
- Promoten van **lokale en seizoensgebonden producten** en zelfstandige winkels bij land- en tuinbouwbedrijven, o.a. via de website van de gemeente.
- Herwaardering van trage wegen en kleine wandelwegen in samenspraak met tuinders en boeren.
- **Ecologische functies in agrarisch gebied** via beheersovereenkomsten tussen natuurorganisaties en landbouwverenigingen bemiddelen.
- Betrokkenheid van landbouwers bij het **landschaps- en bermbeheer**, o.a. bomen en kleine landschapselementen in de buurt van landbouwbedrijven of rond landbouwgronden.
- Overleg met landbouwers over te bewinnen **agrarisch gebied versus de inrichting van natuurgebied**.
- **Impactstudie** bij ruimtelijke uitvoeringsplannen of zonevreemde activiteiten om de impact van de plannen of activiteiten op de land- of tuinbouw zichtbaar en objectief te meten.
- **Samentuinen**, CSA, pluktuinen, volkstuinten ... ondersteunen.

8.8. Klimaat, milieu, energie en ruimte voor water

Klimaat- en milieubeleid lopen horizontaal door tal van andere departementen, van mobiliteit tot openbare werken, van patrimonium tot omgeving, van mondiaal beleid tot onderwijs. Klimaat- en milieubeleid passen in het ruimere kader van duurzame ontwikkeling, die ontwikkeling die gericht is op bevrediging van de noden van het heden zonder deze van de komende generaties in het gedrang te brengen. Een klimaat-neutrale gemeentelijke organisatie, het burgemeestersconvenant en een brede sensibilisering vormen het kader voor een doorgedreven klimaatbeleid.

Burgemeestersconvenant en lokaal energie- en klimaatactieplan (LEKP)

De **Burgemeestersconvenant 2030** of de 'Covenant of Mayors' is een initiatief van de Europese Commissie dat zich rechtstreeks richt naar lokale overheden. Daarin engageert de gemeente zich om de eigen uitstoot van koolstofdioxide (CO₂), lachgas (N₂O) en methaan (CH₄) met 40% te verminderen en de resterende uitstoot te compenseren.

Er zijn 2 speerpunten:

- Speerpunt 1: de voorbeeldfunctie van de gemeente als organisatie (bv. voldoende financiële middelen en voldoende expertise/ personeel)
- Speerpunt 2: inwoners sensibiliseren, informeren en ontzorgen.

Met de uitvoering van het **lokaal energie- en klimaatactieplan** worden acties ondernomen op gebied van energiebesparing, energie-efficiëntie, groene energie, vergroening, deelmobiliteit en waterbeheer.

Een **adaptatieplan** om de negatieve effecten van de klimaatverandering op te vangen richt zich op acties om te vergroenen, te ontharden, te bebossen en ruimte te geven aan water.

Dit resulteert in volgende **doelstellingen** en aandachtspunten:

- **Groene energie en energietransitie:**
 - Investeren in hernieuwbare energie:
 - samenwerking met burgercoöperatieven en partnerschap met vzw Klimaatwerf voor projecten in hernieuwbare energie.
 - meer zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen maximaal benutten en dit zoveel mogelijk via vormen van burgerparticipatie.
 - energiedelen binnen het gemeentelijk patrimonium
 - op strategische plaatsen zonnepanelen koppelen aan laadpalen voor elektrische deelwagens en fietsen.
 - energiemanagementsystemen implementeren voor een slim en kostefficiënt gebruik van (zonne)energie i.f.v. vraag en aanbod op de energiemarkt, eventueel met inzet van batterijen
 - Bij openbare aanbestedingen aandacht voor energiegebruik als gewogen criterium voor gunning van opdrachten.
 - Als gemeente zelf uitsluitend groene energie gebruiken en het transitiebeleid naar 100% hernieuwbare energie ondersteunen.
 - Programma verder uitvoeren voor de verleding van openbare verlichting
 - Energiebesparing en optimalisatie via isolatie en renovatie van gemeentelijke gebouwen, slimme schakelaars, lichtplannen, ...
 - Opstellen van een lokaal warmteplan i.s.m. Igean en de Provincie.
 - Opvolgen van de evolutie en inpasbaarheid van nieuwe technieken zoals warmtenetten, warmtepompen als alternatief voor fossiele brandstoffen.

- Via het woon- en energiek-loket burgers ondersteunen bij renovatie en energiebesparing van de eigen woning.
 - Het verenigingsleven betrekken bij energiemonitoring en reductiemaatregelen om op doordachte manier energie te besparen.
 - Klimaattafels organiseren en onderzoeken of ondersteuning bij collectieve renovaties mogelijk is.
- **Duurzame en deelmobiliteit:**
 - Meer (e-)fietsen voor ambtenaren.
 - Promotie, sensibilisering en infrastructuur voor elektrische deelfietsen, deelwagens en autodelen.
 - Elektrificatie van het wagenpark.
 - Meer laadpalen over de hele gemeente, met inzet op laadpleinen.
 - Openbaar vervoer aanmoedigen en beschikbaarheid bepleiten
- **Circulaire en deeleconomie:**
 - Bij aankoopprocedures waar mogelijk selectie- of gunningscriteria invoeren die inzetten op duurzaamheid (duurzame energie, circulariteit of hergebruik, duurzame mobiliteit, ...)
 - Samenwerking met Opnieuw en Co.
 - Voedselverspilling tegengaan: sensibilisering plus samenwerking lokale handelaars en voedseldeelpunt Satelliet
 - Werking van De Satelliet versterken
 - Repair Café
 - Fietsbib
 - Voedseldeelpunt
 - Deeldepot
- **Ontharding en vergroening:**
 - Inwoners sensibiliseren over klimaatproblematiek en biodiversiteit.
 - In het publiek domein inzetten op meer bomen, meer hagen, groene perken, wadi's, open grachten en ontharding.
- **Hemelwater- en droogteplan:**
 - Uitvoeren van een integrale ruimtelijke visie om het hemelwater te hergebruiken, te infiltreren, te bufferen en vertraagd af te voeren en, waar mogelijk, ruimte voor water te creëren.

8.9. Leefbare ruimte in de regio

De gemeente wordt mogelijk ook ruimtelijk geïmpacteerd door bovenlokale projecten of beslissingen met een rechtstreeks gevolg voor de open ruimte, de mobiliteit en het welzijn van

de burgers. De gemeente Boechout zal met betrekking tot deze dossiers een duidelijk standpunt innemen op bovenlokale overlegfora. Het betreft hier:

- **Geen nieuwe ontsluitingsweg N10 / Borsbeeksesteenweg – Krijgsbaan (Mortsel).** De gemeente kiest voor de 0-optie, d.w.z. geen uitvoering van geen enkel mogelijk traject van de Nv. De gemeente wil in samenspraak met het district Borsbeek en de stad Mortsel wel initiatieven ondersteunen om het doorgaand zwaar vervoer door de kernen van Borsbeek en Mortsel terug te dringen.
- **Geen tweede spoorontsluiting door het centrum van Boechout.** Het federaal regeerakkoord stelt dat er zal ingezet worden op een goede spoorontsluiting van zeehavens, luchthavens, en inland terminals om het goederenvervoer via de spoorwegen te verhogen. De gemeente is zich bewust van het economische belang van de haven van Antwerpen en de ontsluiting van de haven via het spoor voor goederenvervoer. Dergelijk goederenvervoer, waarbij ook het vervoer van gevaarlijke stoffen, hoort echter niet thuis doorheen een drukke woonkern. De federale overheid dient voor de tweede spoorontsluiting andere alternatieven te onderzoeken.
- **Geen sluiting van spooroverwegen** op Boechouts grondgebied. De spooroverwegen op lijn 15 zijn cruciaal om een goede mobiliteit te garanderen binnen de gemeente. Het openhouden van de spooroverweg aan de Heuvelstraat is essentieel voor de middenstand. Het openhouden van de spooroverweg aan de Alexander Franckstraat is essentieel om het verkeer rond de dorpskern van Boechout te leiden en voor een vlotte verbinding richting Hove en Lier. Het openhouden van de spooroverweg aan de Vinkenstraat is essentieel voor het plaatselijk verkeer en de tuin- en landbouwbedrijven. Het federaal regeerakkoord stelt duidelijk dat bij het sluiten van spoorovergangen overleg met het lokale bestuur verplicht is, uitgezonderd bij hoogdringendheid in het kader van de veiligheid.
- **De luchthaven Deurne als een goede buur.** De gemeente stelt vast dat de regionale luchthaven een rol heeft inzake zakenvluchten, medische of reddingsacties en opleiding van piloten. Uit economische overwegingen neemt het aantal toeristische vluchten toe. De gemeente wil geen uitbreiding van de luchthaven, verlenging van de start- en landingsbaan of nachtvluchten. Bovendien zal in het kader van de nieuwe omgevingsvergunning voor de regionale luchthaven van Antwerpen en gelet op de ligging vlakbij het grondgebied van de gemeente Boechout te allen tijde geijverd worden voor maatregelen om de hinder voor de inwoners van de gemeente Boechout en deelgemeente Vremde zo maximaal mogelijk te beperken. In dit kader zijn er 5 belangrijke aandachtspunten:
 - De Luchthavenexploitatie maatschappij (LEM) Antwerpen heeft een omgevingsvergunning voor de exploitatie van de luchthaven Antwerpen-Deurne

voor onbepaalde tijd. Het gewestplan Antwerpen bepaalt echter dat mocht het luchthaventerrein niet meer gebruikt worden als vliegveld, het gebied de bestemming krijgt van parkzone. De gemeente Boechout vraagt om de omgevingsvergunning aan een bepaalde tijd te onderwerpen. De huidige vergunning was geldig voor een periode van 20 jaar, een gelijkaardige periode is wenselijk om toekomstige evoluties te kunnen beoordelen. De gemeente heeft een beroep ingesteld tegen de vergunning.

- De intentie van de LEM, het maximaliseren van de capaciteit van vliegbewegingen binnen de vastgelegde contouren, strookt niet met de zorgplicht als lokaal bestuur om inwoners te sensibiliseren zich duurzaam te verplaatsen om zo de CO₂-uitstoot te verminderen, conform het lokaal energie- en klimaatactieplan. Korte afstandsvluchten binnen Europa moeten afgeraden worden. Er moet ingezet worden op duurzame en betaalbare alternatieven voor korte afstanden. De evolutie naar nieuwe vliegtuigen met minder CO₂-uitstoot, stiller en elektrisch aangedreven moet versneld ingezet worden. De toename van zakenvluchten is enkel mogelijk indien elektrisch.
- De inwoners van de gemeente hebben veel last van de nachtvluchten tussen 6.30 uur en 6.59 uur. Meldingen van inwoners hebben vaak betrekking op deze nachtvluchten. De nachtrust wordt dagelijks verstoord omwille van geluidshinder. De LEM wil die vluchten beperken en ontraden door financieel in te grijpen. De gemeente Boechout vraagt om de openingsuren van de luchthaven blijvend toe te passen vanaf 07.00 uur. Bijkomend is het eveneens wenselijk om de trainingsvluchten op zaterdagmiddag af te schaffen.
- De werkelijke lawaaiproductie moet gemeten worden met vaste meetposten, ook op Boechouts grondgebied. Mobiele meetposten moeten worden ingezet bij klachten van inwoners. Deze metingen moeten ook verwerkt worden in de geluidsrapporten.
- De gemeente Boechout vraagt om de routes van de vliegtuigen te optimaliseren en de vliegtuigen niet meer pal boven het centrum van Vremde te laten opstijgen, maar een route te nemen boven minder dicht bewoond gebied.

8.10. Dierenwelzijn

Dierenverwaarlozing en -mishandeling komt helaas vaak voor. Dieren krijgen niet altijd de juiste en nodige aandacht. Ze worden ergens achtergelaten, krijgen weinig eten en worden niet altijd op de juiste manier verzorgd. De gemeente werkt daarom nauw samen met het **aanspreekpunt Dierenwelzijn** van Politiezone Minos. De inspecteurs van deze dienst hebben een opleiding dierenwelzijn en volgen regelmatig bijscholingen. Ze zien toe op de naleving van de dierenwelzijnswet en doen nazicht bij meldingen over dierenverwaarlozing- of mishandeling en leggen desgevallend maatregelen op aan eigenaars van dieren of nemen de dieren in beslag. Het aanspreekpunt Dierenwelzijn werkt nauw samen met de Vlaamse Overheid.

In het kader van dierenwelzijn is ook alle **vuurwerk** door particulieren in de gemeente verboden. Het vrij afsteken van vuurwerk leidt tot luide knallen en lichtflitsen op niet-voorspelbare momenten. Daardoor kunnen eigenaren van dieren geen voorzorgsmaatregelen nemen. Alleen met de jaarmarkt wordt er nog een duidelijk vooraf aangekondigd vuurwerk georganiseerd.

De gemeente is ook van oordeel dat dieren die buiten worden gehouden steeds moeten beschikken over **beschutting**. Dit kan een schuilhok zijn, maar ook schaduwbomen. Het permanent opstallen van dieren moet wel worden vermeden.

8.11. Afvalbeleid

De gemeente blijft voor het afvalbeleid voorstander van **diftar** (gedifferentieerd tarief). Met de invoering van diftar voor restafval in 2023 realiseerde Boechout een daling van restafval met circa 30 %. Samen met de intercommunale Igean wordt er op dezelfde site een **nieuw recyclagepark** gebouwd en wordt dit organisatorisch geoptimaliseerd.

Op vraag van de inwoners kan er een papiercontainer aangevraagd worden. De papierophaling blijft gratis.

Brede sensibiliseringsacties voor minder afval, minder verpakking en tegen zwerfvuil en sluikstort blijven belangrijk.

Boechout blijft lid van de statiegeldalliantie.

Het afbouwbeleid asbest wordt ondersteund en Boechout heeft de ambitie om een asbestveilige gemeente te worden. Er wordt communicatie voorzien over verplichte asbestinventarisatie.

Er wordt ingezet om de doelstellingen van het Lokaal Materialenplan 2023-2030 te behalen.

9. Consequent handhavingsbeleid

Handhaving vormt het sluitstuk van elke regelgeving. Zonder het inzetten op handhaving bestaat de kans dat het gekozen beleid dode letter blijft.

9.1. Ruimte voor handhaving

Door het aanstellen van een intergemeentelijke handhavingsambtenaar en intergemeentelijke verbalisanten wordt er daadwerkelijk ruimte gemaakt voor handhaving. Met betrekking tot ruimtelijke ordening wordt de samenwerking met IGEAN verder gezet. Handhaven vergt een zekere vorm van expertise die met de nodige praktijkervaring verder wordt uitgebouwd. Kennis van het grondgebied, kennis van de inrichtingen binnen de gemeente en kennis van de eigen omgevingsproblemen en hinderfactoren zijn cruciaal om gericht en adequaat te kunnen handhaven.

9.2. Bestuurlijk handhaven

Het opzet is om bij de vaststelling van een misdrijf zo spoedig mogelijk op te treden en zo spoedig mogelijk herstel te realiseren. Een herstellvordering is uiteindelijk het sluitstuk om bij prioritaire bouwmisdrijven herstel af te dwingen bij de Strafrechtbank, desgevallend bij de Burgerlijke rechtbanken. Naast het klassieke spoor van de opmaak van een proces-verbaal, bieden de handhavingsdecreten een set van instrumenten om bestuurlijk te handhaven. Het bestuurlijk traject geeft de handhaver de mogelijkheid om snel en gericht de overtreding te benaderen.

9.3. Uitwerken van lokale prioriteiten

Communicatie over de prioriteiten inzake handhavingsbeleid zorgt voor transparantie en vormt een signaal naar de burger dat effectief en proactief aandacht wordt besteed aan de handhaving van de regelgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening. Handhaving dient vooral daar te worden ingezet waar het nalevingsgedrag laag is en waar de schade bij een overtreding relatief groot of zelfs onherstelbaar zou kunnen zijn.

De volgende **prioriteiten** worden gesteld:

Ruimtelijke ordening:

Het vrijwaren van het groene karakter dat eigen is aan de gemeente en het uitbouwen van een goede waterhuishouding, in de strijd tegen de klimaatverandering:

- Onvergunde aanleg van verhardingen in voor-, zij- en/of achtertuinen
- Onvergunde aangebouwde en vrijstaande constructies
- Het rooien van bomen

Inzetten op een kwalitatieve woonomgeving.

- Onvergunde woonentiteiten (o.a. in bijgebouwen)
- Onvergund opdelen van een hoofdgebouw in woonentiteiten met inbreuken op de Vlaamse Codex Wonen.

Functiewijzigingen zonder of in strijd met een omgevingsvergunning

Wonen

Controle op de aanwezigheid van een conformiteitsattest bij huurwoningen, met een actieve opvolging door de huisvestingsambtenaar (door opleggen van gasboetes).

Milieu

Voor milieu zijn alle inbreuken prioritair, met bijzondere aandacht voor:

- .1 Niet naleven van de vergunningsplicht

- .2 Afvalzwendel: het achterlaten van gevaarlijke afvalstoffen of grote hoeveelheden illegale afvalstoffen; het illegaal ophalen en verwerken van bedrijfsafvalstoffen
- .3 Het aanzienlijk en onomkeerbaar verontreinigen van de bodem en het grondwater
- .4 De illegale afzet van mest
- .5 Verontreiniging van oppervlaktewateren of openbare riolen met voorwerpen of stoffen die de goede werking van rioolwaterzuiveringsinstallaties verstoren
- .6 Milieumisdrijven in natuurreervaten of gebieden waarvoor Vlaanderen internationale verantwoordelijkheid draagt (Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijngebied)
- .7 Illegale handel in en grootschalige vangst van beschermde vogelsoorten
- .8 Illegale ontbossingen
- .9 Beschadiging of illegaal vellen van bomen
- .10 Georganiseerde stroperij
- .11 Het onrechtmatig vellen van bomen. En het niet aanplanten van nieuwe bomen na en volgens kapvergunning
- .12 Illegale verhardingen
- .13 Illegale bemalingen

10. Mobiliteit en openbare werken

Boechout wordt in verschillende vakbladen, brochures en vademecums over mobiliteit getoond als het goede voorbeeld. Het mobiliteitsplan, het regionaal mobiliteitsplan van de vervoerregio, het vademecum Duurzaam Parkeerbeleid en het vademecum Voetgangersvoorzieningen het fietsvademedum en de schoolroute kaarten zijn belangrijke beleidsdocumenten om een duurzaam gemeentelijk mobiliteitsbeleid uit te tekenen.

Via een ruim en goed georganiseerd aanbod van **vervoersalternatieven**, zoals deelfietsen en deelwagens, maken we het voor mensen mogelijk om zo weinig mogelijk de auto te nemen of om een auto te delen. Door burgers te sensibiliseren zet Boechout in op een mentaliteitswijziging. Niet alleen het aanbod, maar ook de infrastructuur moet zo ingericht worden dat actieve weggebruikers (voetgangers en fietsers) voldoende en een veilige plaats hebben. Voldoende **fietsenstallingen** en e-fietsleunbeugels geven ook comfort aan de fietser. Daarnaast is een frequent en beter op elkaar aangesloten openbaar vervoer een must. De **lijn naar Vremde** moet zeker behouden blijven. De doortrekking van tram 15 naar Lier en tram 7 naar Kontich moet op de politieke agenda blijven staan.

Door het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets te bevorderen, wordt er werk gemaakt van de **modal shift** van 50/50 (maximum 50% van de verplaatsingen per wagen, 50% te voet, per fiets of met openbaar vervoer).

10.1. Veilige mobiliteit

Verkeersveiligheid blijft een topprioriteit voor de gemeente. Er wordt gestreefd naar 0 verkeersslachtoffers op het grondgebied. Via een deelname aan het traject **Verkeersveilige**

Gemeente van de provincie Antwerpen wordt er vormgegeven aan een proactief en geïntegreerd verkeersveiligheidsbeleid.

Het **mobiliteitsplan** blijft de belangrijkste leidraad en dient ook **geactualiseerd** te worden.

Een **duurzaam mobiliteitsbeleid** is een beleid dat vertrekt vanuit het **STOP-principe**: voorrang voor voetgangers (stappers), fietsers (trappers) en collectief vervoer (openbaar vervoer). Pas daarna komt de auto (privévervoer). De auto is een bezoeker in onze dorpskern. Gemeenten die hun mobiliteitsbeleid vanuit dit uitgangspunt opbouwen, worden leefbaarder, gezonder, veiliger en bereikbaarder.

Voetgangers

- De realisatie van een **masterplan voetpaden** veronderstelt ook de goede opvolging van het herstel van de voetpaden na de doortocht van de nutsmaatschappijen
- Voetgangersoversteekplaatsen kunnen systematisch voorzien worden van geleiding, een verlaging voor rolstoelen, rollators, kinderwagens en kinderfietsen en van reflectoren (LED, glasbolreflectoren).
- Meldingen voor het plaatselijk herstel van voetpaden worden op korte termijn opgevolgd, hetzij in eigen beheer, hetzij door de verantwoordelijke nutsmaatschappij.
- De natuurlijke bestrijding van onkruid verplicht elke burger mee verantwoordelijk te zijn voor het proper houden van het voetpad voor zijn of haar eigendom.
- Zebrapaden kunnen standaard ook mee voorzien worden in zone 30.

Trage wegen

Trage wegen zorgen voor een aangename beleving van Boechout en Vremde. Trage wegen worden aangelegd in functie van woonontwikkelingen en vlot, **comfortabel functioneel of recreatief** voet- en fietsverkeer.

In de eerste plaats dienen trage wegen geïnventariseerd te worden. Voor elke trage weg dient o.a. de eigendomsstructuur, het statuut van de weg, het gebruik, enz. onderzocht te worden. Van daaruit kan per weg een plan voor de aanleg, opwaardering, onderhoud of beheer opgesteld worden, met bijhorende indicatie van prioriteit voor uitvoering.

Deze trage wegen zijn een indicatieve opsomming van mogelijke projecten op korte, middellange of lange termijn:

- .1 trage wegverbinding Millegemweg – Eekstraat
- .2 trage wegverbinding Rozenlaan
- .3 trage wegverbinding Spechtstraat – Vlaamse Gaaistraat
- .4 trage wegverbinding Sneppenbos
- .5 trage wegverbinding Lindelei / Smeendijk – natuurgebied Molenbeekvallei
- .6 trage wegverbinding Koeveldstraat

- trage wegverbinding bij ontwikkeling Wolfspuit: Lispersteenweg – Eggerseelstraat
- wandelweg Boshoeck
- trage weg naast Boechout VV plaatselijk verbreden met uitwijkstroken
- trage wegverbinding Appellantstraat - Hovesesteenvweg
- trage wegverbinding Vinkenstraat- K. Bacwalde SK

Fietszones

Fietsers zijn in fietszones baas, auto's zijn er te gast. Automobilisten mogen fietsers niet inhalen. Fietszones geven fietsers meer ruimte in de dorpskern en op landelijke wegen. Fietszones leiden tot traag autoverkeer én het is er veilig om te fietsen.

De fietszone van de Lange Kroonstraat wordt uitgebreid naar de Molenlei tot aan de Oude Steenvweg. De Binnensteenvweg wordt tussen de Borsbeeksesteenvweg en de fietstunnel eveneens fietszone. Het fietspad wordt daar voetpad.

Op termijn zal ook de **fietszone Heuvelstraat, tussen Molenlei en Lange Kroonstraat**, aangelegd worden zoals de Dr. Theo Tutsstraat.

Nieuwe fietszones moeten nuttig zijn en worden geëvalueerd op basis van deze principes:

- De fietszone moet samenvallen met het fietsnetwerk. Het is een route of bestemming voor het fietsverkeer én men kan er vlot doorfietsen.
- In de fietszone is er beperkt doorgaand gemotoriseerd verkeer of het gemotoriseerd verkeer heeft een alternatief.
- Er zijn voldoende fietsers zodat alle weggebruikers het nut van de inrichting als fietszone aanvoelen. De inrichting is op maat van de fiets en dat blijkt uit de aanleg en het specifieke fietszone-profiel (bv. monolithische verharding, twee gescheiden rijlopers op maat van het fietsverkeer). De aanleg waarborgt de continuïteit en herkenbaarheid als fietszone. Borden, markeringen en fietszonetegels ondersteunen dat en bevestigen het wettelijk karakter.

Fietspaden

Het fietspadennetwerk wordt uitgebreid en er worden verbindingen gemaakt naar onze buurgemeenten. Brede fietspaden moeten het toekomstige extra en diverse fietsverkeer opvangen.

Na het herstel van de fietspaden op de Lispersteenweg en in de Gillegomstraat worden volgende straten voorzien van **nieuwe fietspaden**:

- Broechemsesteenvweg (vanaf Don Bosco tot rondpunt)
- Wommelgemsesteenvweg
- Borsbeeksesteenvweg (fase 1: deel van Capenberg tot N10)

- Molenlei (deel tussen Oude Steenweg en Heuvelstraat, kant Midden)

Voor de Weverstraat kan de afweging gemaakt worden om een fietspad aan te leggen of via het instrument van ‘fix the mix op landelijke wegen’ tot een veilige inrichting te komen voor gemengd verkeer.

De **fietsostrade** is tussen de Spoorweglei en het speelbos verbreed. Bij de aanleg van de Molenlei wordt in samenspraak met de Provincie ook daar de breedte van de fietsostrade geëvalueerd.

Oversteekplaatsen N10 en verkeersknelpunten

De oversteekplaatsen aan de N10 moeten, in samenwerking met het Agentschap Wegen en Verkeer, allemaal veilig ingericht worden. AWV heeft hier de regie en de budgetten in handen. De bestaande plannen worden hier als basis genomen voor de concrete uitvoering op de kruispunten, in volgorde van prioriteit:

- Heuvelstraat
- Gillegom
- Asberglaan – Multiversum

Een ander belangrijk knelpunt is o.a. de oversteekbaarheid van de Borsbeeksesteenweg aan de Spokenhofstraat-Veldkant.

Sluipverkeer in woonwijken en op landelijke wegen

Het sluipverkeer, en daaruit voortvloeiend te snel verkeer, in woonwijken en landelijke straten is een bron van toenemende ergernis bij vele bewoners, vooral uit oogpunt van verkeersveiligheid. Het knippen van straten of het invoeren van verkeerscirculatieplannen zijn effectieve middelen om sluipverkeer een halt toe te roepen, de woonfunctie in wijken aangenaam te maken en landelijke wegen veiliger voor de actieve weggebruiker.

De uitvoering van een knip (filter) of de invoering van een verkeerscirculatieplan is echter zeer ingrijpend en moet dus steeds onderzocht worden in samenspraak met de bewoners, bv. middels snelheidsmetingen en actuele verkeerstellingen, om de beslissing gemotiveerd te onderbouwen en mag niet leiden tot een manifeste verschuiving van de problematiek.

De volgende **knips** (filters) worden onderzocht:

- Schaliehoevewijk:
 - Eggerseelstraat, in functie van de projectontwikkeling Wolfspuit
 - Asberglaan, in functie van de aanleg van het kruispunt met de N10 en het nieuwe bouwproject van Multiversum

Zone 30 blijft in alle woonwijken de regel.

Met de organisatie van het basisonderwijs van het Sint-Gabriëlcollege aan de Molenlei, worden de IJzerlei, de Jacques Corstienslei en de Emiel Vanderstraetenlei **schoolstraten**.

Landelijke en landbouwwegen dienen onderhouden te worden en heringericht in functie van lokaal verkeer, fietsers en land- en tuinbouwers. Dit impliceert zeker niet verbreden, maar wel traag verkeer afdwingen en voldoende uitwijkzones voorzien. Een gebiedsgerichte aanpak zoals weergegeven in het rapport '**fix the mix op landelijke wegen**' is een interessante leidraad.

Hoppinpunten

Een hoppinpunt is een knooppunt voor verschillende vervoersmiddelen op buurtniveau met als doel zich te kunnen verplaatsen zonder het privébezit van een auto. Het zet in op duurzame verplaatsingen, combimobiliteit en deelmobiliteit.

De visie op de uitbouw van een hoppinpunt veronderstelt de aanwezigheid van parkeerplaatsen voor (elektrisch) autodelen, deelfietsen, fietsparking, laadinfrastructuur voor fiets en wagen, een nabije halte van openbaar vervoer, pakjesautomaten, WIFI-verbinding, aangename wacht- of ontmoetingsruimte, ...

Tramterminal Capenberg en Dorpsplaats Vremde zijn hoppingpunten, sportpark Sneppenbos, parking Aldi, ... kunnen ontwikkeld worden als hoppinpunt.

10.2. Openbare werken

Belangrijke **aandachtspunten** voor openbare werken zijn:

- Het onderhoud en het **herstel van voet- en fietspaden** moet geoptimaliseerd en gecoördineerd worden in een rollend programma en in samenwerking met de nutsmaatschappijen. **Nutsmaatschappijen** zetten veel druk en zorgen voor veel hinder op het openbaar domein. Het afdwingen van het herstel van het openbaar domein in oorspronkelijke staat en een sperperiode na de uitvoering van werken moet nutsmaatschappijen verplichten om kwalitatiever en gecoördineerder te werken.
- In de planmatige aanpak van wegen en **strooien van wegen** dient absoluut dezelfde prioriteit gegeven te worden aan fietspaden.
- De vernieuwing van de straten wordt verder gezet met focus op de ontsluitingswegen en veilig fietsen. De ontwikkeling van een gerichte aanpak voor het **onderhoud van straten**, is noodzakelijk. Preventief onderhoud verlengt de levensduur en goed onderhouden straten bieden meer kwaliteit en verhogen de verkeersveiligheid. Voor het onderhoud van wegen wordt ook voorzien in een rollend programma.
- Bij het vernieuwen van straten en het herstel van voetpaden dient kritisch geëvalueerd te worden in welke mate er kan onthard worden. Een verharde weg of voetpad genereert kosten naar onderhoud, waterhuishouding en veiligheid. De

evaluatie van de eerste **tuinstraat** in de gemeente kan inspiratie bieden om in wijken het openbaar domein te ontharden.

- Voor **riolering en bovenbouw** staan volgende straten op het programma, ook in functie van het bereiken van de reductiedoelen om een goede ecologische toestand van het oppervlaktewater te bereiken:
 - Broechemsesteenweg – Hondstraat - Grotehoeveweg - Sint-Bernardsstraat - Eekstraat
 - Wommelgemsesteenweg
 - Molenlei
 - Borsbeeksesteenweg (deel tot Capenberg)
 - Hellestraat - Hellebinnenweg
 - Lispersteenweg
 - Groene Stap - Doornstraat
 - Boshoeck
 - Binnensteenweg

Dit is het programma van Pidpa gespreid over minstens de volgende twee legislaturen en afhankelijk van mogelijke subsidies van de Vlaamse overheid.

- Voor de **vernieuwing van het wegdek** staan volgende straten op het programma:
 - Hovesesteenvweg
 - Vremdesesteenvweg
 - Berthoutstraat + deels verwijderen van verkeersdrempels
 - Bergstraat
 - Nijverheidsstraat
- Een **lichtplan** bepaalt in de tijd de acties om alle openbare verlichting verder te vervangen door led, uiterlijk tegen 2028. Er wordt geëvalueerd of alle lichtpunten dienen behouden te blijven.
- Inzake **rollend materiaal** wordt er geïnvesteerd in de nodige voertuigen ter ondersteuning van het werk van de werf.
- De retributies voor de inname van het openbaar domein, de aanleg van opritten en overwelvingen (via Pidpa) worden verhoogd.

10.3. Snelheidscontroles en controle op tonnage

Op strategische plaatsen, bv. aan schoolomgevingen of bij het binnenrijden van de dorpskern, zijn onbemande snelheidscamera's geplaatst. Ze leveren direct resultaat op en dwingen de toegelaten snelheid af. Het aantal verkeersovertreders is gedaald tot minder dan 1 % en de gewenste snelheid wordt bereikt.

Nieuwe **trajectcontroles** kunnen enkel ingevoerd worden indien ze werkelijk bijdragen aan verkeersveiligheid én indien op korte termijn weinig of geen infrastructurele ingrepen mogelijk zijn om de verkeersveiligheid te verhogen (bv. aanleg fietspaden). Hier kan gedacht worden aan

erftoegangswegen 50 km/uur zoals Boshoeke en het tweede deel van de Weverstraat (zonder voetpad en fietspad), de Lispersteenweg (zonder voetpad en aanliggende fietspad zonder tussenstrook) en de as Gillegomstraat-Vremdesesteeweg-Berthoutstraat (schoolroute, sportpark, recyclagepark, skatepark, bewoning).

De bemande snelheidscontroles op doorgangswegen, maar ook op landelijke wegen en in zone 30 moeten in samenwerking met Politiezone Minos geïntensifieerd worden.

Ook het toezicht en de **controle op tonnagebeperking** voor zwaar vrachtverkeer (verbod +3,5 en +5,5 ton) zijn noodzakelijk.

11. Integraal veiligheidsbeleid

In een veilige samenleving is integrale veiligheid een zaak van velen. Het gaat over samenwerken tussen disciplines als brandweer en civiele bescherming, medische, sanitaire en psychosociale hulpverlening, politie, communicatie, logistieke diensten, noodplanningscoördinatoren, maar ook gemeentelijke diensten zoals omgeving, burger en welzijn, jeugddienst, preventieambtenaar of buurtinformatienetwerken (BIN's).

Het instaan voor de openbare orde en veiligheid is één van de kerntaken van de lokale overheid. De scope is ook ruimer dan een aantal criminele fenomenen zoals fietsdiefstallen, woninginbraken, druggerelateerd geweld, internetcriminaliteit of intra-familiaal geweld, ook de leefbaarheid van een woonbuurt en overlastfenomenen moeten van nabij opgevolgd worden. Mensen ontwikkelen een gemeenschapsgevoel in de buurt waar ze wonen. De sociale functie van de publieke ruimte speelt daarin een zeer belangrijke rol.

11.1. Maatschappelijke veiligheid gaat over:

- Sociale veiligheid
 - Gemeenschapsvorming door buurtevenementen en een buurtplatform zoals Hoplr
 - Leefbare buurten met milde sociale controle onder burens in overleg
 - Buurtinformatienetwerken (BIN)
 - Buurtbemiddeling
- Proper openbaar domein
- Vermijden van hinder en overlast
- Handhavingsbeleid
- Respect voor reglementen
- Respect voor politietoezicht
- Respect voor gemachtigde opzichters
- Inzetten op verkeersopvoeding
- Aandacht voor veiligheid van gebouwen en bedrijven
- Nood- en interventieplannen voor fuiven en grote evenementen
- Structureel nazicht en onderhoud van openbare speel- en sportpleinen
- Samenwerking met scholen rond veiligheid van fiets en fietser

- Preventief aandacht schenken aan CO2-intoxicatie
- Veilige en gezonde huisvesting, geen huisjesmelkerij

11.2. Politionele veiligheid

De gemeente Boechout sluit zich aan bij het zonaal veiligheidsplan.

Het **zonaal veiligheidsplan** zal geactualiseerd worden en kent nu 4 aandachtspunten:

- Diefstal in woningen
- Intra-familiaal geweld, i.s.m. Veilig Huis, en misdrijven tegen de lichamelijke integriteit
- Verkeersveiligheid
- Drugs en overlast

Daarnaast verdienen ook fietsdiefstallen en internetcriminaliteit bijzondere aandacht. Ook alertheid voor symptomen van radicalisering, in samenspraak met scholen en sociale organisaties, is noodzakelijk. Een integraal beleid heeft de doelstelling personen die het risico lopen om te radicaliseren zo snel mogelijk te detecteren en hen aan boord te houden van onze samenleving. De gemeente vervult een regierol via de lokale integrale veiligheidscellen (LIVC). Er is een LIVC voor de gemeente Boechout en een LIVC-Multiversum, in samenwerking met de stad Mortsel.

Wijkpolitie

Boechout blijft inzetten op een sterke aanwezigheid in het straatbeeld van wijkpolitie, het aanspreekpunt voor de burger, met een sensibiliserende en bemiddelende functie als het kan, en een kordaat en repressief optreden als het moet.

Bestuurlijke handhaving

Een integraal veiligheidsbeleid veronderstelt ook een interdisciplinaire samenwerking met het oog op de handhaving van de openbare orde, het voorkomen van het plegen van misdrijven en de integrale en geïntegreerde aanpak van criminaliteit en onveiligheid. De doelstelling is om te voorkomen dat criminelen of criminele organisaties door de overheid onbewust of ongewild, rechtstreeks of onrechtstreeks worden gefaciliteerd in hun criminele doelstellingen. De bestuurlijke overheden beschikken over tools zoals het opleggen van een administratieve sanctie, een bestuurlijke maatregel of een administratieve beslissing om dit tegen te gaan. Bestuurlijke handhaving neemt meer en meer een belangrijke plaats in.

11.3. Actieve veiligheidscel

Binnen de noodplanning is de **veiligheidscel** het orgaan om alle voorbereidingen te treffen voor een noodsituatie. Het oefenbeleid en het ontwikkelen van crisis-communicatie maken hier deel van uit. De schaalvergroting met een noodplanningscoördinator voor verschillende gemeenten

is een noodzaak om een antwoord te kunnen bieden aan het snel evoluerende noodplanningsbeleid. De gemeente zal dan ook stappen zetten om de bestaande overeenkomst met Hove, Lint en Edegem te verlengen.

Het KB omschrijft volgende taken voor de veiligheidscel:

- Actualiseren van de nood- en interventieplannen
- Organiseren van oefeningen
- Evalueren van incidenten en oefeningen
- Opmaken van een risico-inventaris en -analyse
- Voorafgaande informatie over noodplanning aan de bevolking.

PSH-netwerk

Vanaf het moment dat er getroffen en moeten opgevangen worden is een Psychosociaal Hulpverleningsnetwerk (PSH) zeer zinvol. Een Psychosociaal Hulpverleningsnetwerk is een groep van vrijwillige medewerkers die instaat voor een eerste psychosociale opvang van getroffen en hun verwanten bij een noodsituatie. Bij elk incident ligt de prioriteit bij het zo snel mogelijk organiseren van een eerste opvang van getroffen en/of hun verwanten in een onthaalcentrum. De uitbouw van zo'n netwerk moet zorgvuldig worden voorbereid.

Er werd een verantwoordelijke-PSH aangesteld in Boechout, een groep vrijwillige medewerkers samengesteld en een verwittigingsschema opgesteld.

De **doelstellingen voor het PSH-netwerk** zijn:

- De verdere uitbouw van de werking van het PSH-netwerk op intergemeentelijk niveau, met de gemeenten Edegem, Hove en Lint.
- De modaliteiten vastleggen voor een samenwerkingsovereenkomst.
- Het intergemeentelijk oefenbeleid op punt stellen.
- Het Psycho-Sociaal Interventie-Plan (PSIP) verder invullen en afwerken.

12. Lokale economie en ondernemen

Een gemeente die werkt aan een sterk ontwikkeld economisch weefsel in de gemeente draagt bij aan tewerkstellingskansen. Een werkende bevolking verhoogt de financiële beleids- en investeringsruimte. Lokale handelaars dragen ook bij aan ontmoeting en het sociale weefsel.

Aantrekkelijke handelskernen zorgen op een positieve manier voor het gemeentelijk imago of trachten met buurtwinkels de zorgfunctie voor de bewoners op peil te houden.

Middenstand en lokale economie moeten kansen krijgen om zich te ontplooiën. De gemeente speelt hierbij een ondersteunende rol. Ondernemers worden betrokken bij het gemeentelijk beleid en worden geïnformeerd en geconsulteerd over ontwikkelingen die een invloed hebben

op het economisch leven in de gemeente. De middenstandsraad is hierbij een belangrijke partner.

De doelstellingen en aandachtspunten voor de lokale economie:

- **Winkelen**
 - creatieve decoratie en feestverlichting in de handelscentra tijdens feestdagen
 - concessieovereenkomst met NMBS onderhandelen om de **stationsparking** te behouden als een publiek toegankelijke parking
 - concessie blauwe zone evalueren en het principe van de **blauwe zone behouden**
 - geen nachtwinkels in de dorpscentra
 - werken aan een aangename winkelomgeving:
 - Aanleg pleintje Heuvelstraat – Molenlei
 - Toegankelijkheid via goede voetpaden garanderen
- **Promotie_middenstand**
 - **geschenkbbon** promoten en inzetten als geschenk voor belangrijke data en jubilarissen
 - promotie van lokale handel via acties als '**koop lokaal**'
 - promotie van streekproducten
 - actief betrekken van middenstanders bij **onthaal nieuwe inwoners**
 - infobrochure over handelaars en ondernemers
 - behoud van de **marktkramers in Vremde** op het plein
 - ambulante handel per aanvraag bekijken
 - gratis **terrasvergunningen** op openbaar domein
 - activiteiten in de dorpskernen ondersteunen
- **Overleg en duidelijke communicatie bij openbare werken**
 - betrokken bij fietsbeleid, mobiliteit en parkeerbeleid
 - tijdige communicatie voor en tijdens openbare werken
 - bij planning openbare werken streven naar minimale hinder voor handelaars
- **Ondernemen**
 - **aanspreekpunt** binnen de administratie voor middenstand
 - handelaren, ondernemers, bedrijven, vrije beroepen bekend maken op de website
 - lokale ondernemers uitnodigen voor overheidsopdrachten
 - uitbreiden van **pakjesautomaten** via Hoppinpunten in samenwerking met lokale middenstanders
- **Sociale economie**

- .1 promoten van **sociale tewerkstelling** via art. 60 of andere stages in lokale bedrijven i.s.m. de dienst welzijn en Zora werkt.
- .2 Promoten van schenkingen van bedrijven aan sociale organisaties zoals de Satelliet

13. Sterk onderwijs en kunstonderwijs

Onderwijs is een internationaal recht en een expliciete opdracht van de overheid. Het onderwijsbeleid vertrekt steeds vanuit het **belang van het kind of de leerling**. Elk kind, ongeacht de achtergrond of capaciteiten, moet zich, vanuit een **inclusie-beleid**, welkom en ondersteund voelen in het onderwijs. Een school speelt een onmiskenbare rol in het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Vrij onderwijs, gemeenschaps- of gemeentelijk onderwijs, alle scholen verdienen ondersteuning. We bouwen **bruggen tussen netten** en versterken samenwerkingsverbanden tussen de scholen.

Flankerend onderwijsbeleid en de uitbouw van de **brede school**, een concept dat de ontwikkelingskansen van alle kinderen vergroot, vormen de leidraad. Het leerplichtonderwijs vormt één geheel met het aanbod van kinderopvang, kunstonderwijs, cultuur, sport, jeugdwerking, welzijn, milieuzorg, natuurbeleving, enz.

13.1. Stimulansen voor het onderwijs

Er is een sterke samenwerking en een constructief netwerk met alle scholen in de gemeente. Dit is belangrijk om de ontwikkelingskansen van alle kinderen te vergroten. De voorbije jaren werd er in de gemeente ook sterk geïnvesteerd in nieuwe schoolinfrastructuur voor de Jan Frans Willemschool, de Dorpsschool, Sint-Gabriël en de kunstacademie. Dat kwalitatief aanbod aan infrastructuur zorgt voor een aangename omgeving voor leerlingen en leerkrachten.

Op heel wat terreinen zorgt de gemeente voor positieve stimulansen voor het onderwijs.

De **belangrijkste aandachtspunten en doelstellingen** ter ondersteuning van het onderwijs zijn:

- **Administratieve en logistieke ondersteuning:**
 - .1 regelmatig **scholenoverleg** over o.a. het aanmelden en inschrijven van leerlingen, vorming van leerkrachten, organisatie van lestijden, de buitenschoolse kinderopvang, projecten rond verkeersveiligheid, sociale thema's, welzijn en gezondheid, milieu of cultureel aanbod. Dit scholenoverleg kan afgestemd worden met het deeltijds kunstonderwijs en het secundair onderwijs.
 - .2 faciliteren gezamenlijke pedagogische studiedag voor alle scholen
 - .3 faciliteren van bezoek van klassen aan het gemeentehuis.
 - .4 financiële tegemoetkoming voor het middagtoezicht in de scholen in het kader van sociale voordelen
 - .5 gratis gebruik gemeentelijk materiaal
 - .6 communicatie en promotie van het onderwijsaanbod
- **Zorgondersteuning en gelijke onderwijskansen:**
 - .1 financiële ondersteuning van logopedie op school

- .2 coördinatie studiedag rond zorgondersteuning
- .3 aandacht voor
 - .3.1 kansarmoede in scholen
 - .3.2 overgang van peuter naar kleuter en kleuterparticipatie
 - .3.3 spijbelen en probleemgedrag
 - .3.4 taalstimulering
 - .3.5 (cyber)pesten
 - .3.6 betrokkenheid van de ouders, bv. via thema-avonden zoals ADHD, dyslexie, dyscalculie, instappertjes, ...
- .4 inzetten van een pedagogische coach voor buitenschoolse kinderopvang, onderwijs en jeugdwerk
- .5 huiswerkbegeleiding ondersteunen (inhoudelijk, financieel en logistiek)
- .6 aansluiten bij bovenlokaal of intergemeentelijk aanbod zoals bv. zomerschool

- **Gezonde en sportieve school:**

- financiële ondersteuning van zwemlessen
- organisatie scholenveldloop
- organisatie sport na school
- ondersteuning schoolsportdagen i.s.m. verenigingen
- ondersteuning gezonde voeding met o.a. acties groenten en fruit op school
- acties rond vergroening en natuurbeleving, bio-bloembollen en bomen planten

- **Culturele school:**

- schoolvoorstellingen, theaterbezoek, workshops, lezingen en filmforum
- kunstprojecten op scholen i.s.m. de academie
- samenwerking met de bib
 - jeugdboekenweek
 - georganiseerd klassenbezoek aan de bib
 - inzetten op leesaanbod
 - oprichten taalpunt

- .1 initiatieven om de leesvaardigheid te bevorderen: meer leestijd, ondersteuning via leesklassen en leescoaches

- **Verkeersveilige school:**

- politietoezicht aan de scholen en op schoolroutes
- politiebegeleiding bij bepaalde buitenschoolse activiteiten (bv. fietsverplaatsing met grote groepen)
- ondersteuning verkeerseducatieve projecten (o.a. Vlaamse Stichting Verkeerskunde) en actualiseren verkeerseducatieve route (VERO)
- fietsencontrole i.s.m. politie
- actie 'veilig naar school' – fluo aan, helm op
- evalueren en op punt stellen van schoolroutekaarten

13.2 Deeltijds kunstonderwijs

Het deeltijds kunstonderwijs is ingebed in een intergemeentelijke samenwerking. Boechout werkt samen met de Podium- en Beeldacademie van de stad Lier. Daardoor wordt er een zeer divers en gevarieerd aanbod gerealiseerd van **muziek, woord, dans en beeldende kunst**.

Voor de beide academies optimaliseren we de locatie aan het Jef Van Hoofplein of stellen we andere ruimtes, zoals bv. het parklokaal, ter beschikking. Het filiaal in de dorpschool van Vremde blijft behouden. Er dient rekening gehouden te worden met de groei van het aantal kinderen in de academie.

De gemeente voorziet de **nodige omkadering en werkmiddelen**. Daartoe behoort, naast de leslokalen, ook de ruimte voor voordracht en optredens van de kinderen. De academie zal een belangrijke partner zijn binnen de implementatie van het **BOA-decreet** (Buitenschoolse Opvang en Activiteiten).

14. Vrijtijdsbeleid

De integratie van de verschillende beleidsdomeinen binnen het aanbod van het vrijetijdsbeleid (cultuur, jeugd, senioren en sport), in correlatie met beleidsdomeinen zoals onderwijs, deeltijds kunstonderwijs en kinderopvang, is een belangrijke uitdaging, niet in het minst ook via de implementatie van het **BOA-decreet** (Buitenschoolse Opvang en Activiteiten).

Het vrijetijdsaanbod, het **beheer van de infrastructuur**, het **digitaal beheer van zaalverhuur, reservaties, tickets en inschrijvingen**, één gecentraliseerde vrijetijdsbalie in de bib, het opvolgen van **gebruikers- en subsidiereglementen**, de werking van de **adviesraden**, de waardering voor het **verenigingsleven** en de onmisbare rol van het **vrijwilligerswerk** in het socio-culturele landschap vormen de uitdagingen voor het vrijetijdsbeleid. Daarnaast moet onderzocht worden of een **geïntegreerd vrijetijdsbeleid en vrijetijdsparticipatie**, met ook oog voor mensen in armoede, op het vlak van cultuur, jeugd en sport, kan uitgebouwd worden met het instrument van de **UIT-pas**.

14.1. Verenigingen

Het verenigingsleven zorgt voor ontmoeting en sociale cohesie in onze gemeente. Het waarden, ondersteunen en stimuleren van het verenigingsleven kan concreet door:

- Een erkenning van de vereniging zodat de vereniging recht heeft op het gebruik van gemeentelijke infrastructuur, evenementenmateriaal en subsidies; het **erkenningsreglement** moet geëvalueerd worden en inspelen op de betrokkenheid van inwoners als lid van de vereniging.
- Het administratief vereenvoudigen van de **subsidiereglementen**, zowel voor de vereniging als voor de administratie.
- Het evalueren van de **subsidiebedragen** per sector in functie van het aantal verenigingen.

- Het ondersteunen met subsidies of het ter beschikking stellen van voldoende **ruimte en infrastructuur**. Het kan dan gaan over een evenementensubsidie, een verenigingslokaal of gedeelde gemeenschapsinfrastructuur. Daarnaast worden er ook subsidies ter beschikking gesteld in functie van duurzame bouw- of renovatiewerken of veiligheid van verenigingslokalen.
- De aanwezigheid van een **evenementenloket** en een **verenigingenloket**.
- In het kader van een **evenementenbeleid** regels en planlast terugdringen.
- Informatieve en inhoudelijke ondersteuning: over bv. wetgeving vzw, vrijwilligers, ...

De gemeente zal wel onderzoeken of de dienstverlening van **het beschikbaar stellen van feestmateriaal** nog in eigen beheer zal aangeboden worden of zal worden uitbesteed. Bij het uitbesteden van deze dienstverlening moet het breed aanbod en de goede kwaliteit van het materiaal voor de verenigingen wel gegarandeerd worden.

14.2. Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers zijn essentieel binnen de vrijetijdsbeleving en het vrijetijdsbeleid. Ze betekenen een inhoudelijke en organisatorische meerwaarde. Vrijwilligers moeten kunnen zijn wie ze zijn en zich maximaal kunnen ontplooien. Vrijwilligerswerk biedt een meerwaarde, voor vrijwilligers, voor de burger en voor verenigingen en de gemeente. Vertrekkend vanuit de eigen interesses, talenten en competenties, en rekening houdend met de mogelijkheden binnen het vrijwilligersaanbod, moet iedereen de kans krijgen om vrijwilligerswerk op maat te doen. Daarom is er nood aan een **gecoördineerd en gewaardeerd vrijwilligersbeleid**.

De omkadering van het vrijwilligerswerk rust op 3 pijlers:

- Goesting: het aanbieden van een hedendaagse motiverende context, aansluitend op de noden van de hedendaagse vrijwilliger.
- Beleid: een duidelijke visie op de manier waarop vrijwilligerswerk georganiseerd wordt.
- Leiderschap: het durven en kunnen begeleiden van vrijwilligers om hen vanuit gedrevenheid en goesting te ondersteunen binnen hun bijdrage aan de organisatie.

Een vrijwilligersbeleid zorgt voor een systematische, gestructureerde en planmatige aanpak van het vrijwilligerswerk. Daarom wordt er een kader uitgewerkt voor een **kwalitatief en gedreven vrijwilligersbeleid**.

Dit omvat o.a. inzicht in het werven, het onthaal, het coachen, het evalueren en het opvolgen van de exit van vrijwilligers. Het engagement van de vrijwilliger moet op regelmatige basis gewaardeerd, begeleid, bv. via vorming, en ondersteund worden. Bijzondere aandacht kan gaan naar de **week van de vrijwilliger**.

Het verenigingsleven, dat grotendeels draait op vrijwilligerswerk, geeft zuurstof aan het sociale weefsel. Daarom ondersteunt de gemeente de verenigingen, onder andere door het aanbieden

van een **platform waar vrijwilligersvacatures** gedeeld worden, en waar informatie rond wetgeving en organisatie van het vrijwilligerswerk terug te vinden is. Vraag en aanbod moeten bij elkaar gebracht worden. De registratie van vrijwilligers moet vlot en transparant verlopen.

14.3. Lokaal cultuurbeleid

Cultuur is meer dan ooit de cruciale schakel in wat een gemeenschap vormt en maakt, in wat een gemeente wil zijn en kan uitstralen. Cultuur draagt bij tot een plek waar het goed is om te wonen en te zijn. Cultuur is het bindmiddel in onze samenleving. Boechout kenmerkt zich door een wisselwerking tussen **artistieke eigennigheid** en **volkse authenticiteit**.

De belangrijkste **aandachtspunten en doelstellingen voor het lokaal cultuurbeleid** zijn:

- zorgen voor een **gevarieerd cultuur- en kunstenaanbod**: theater, muziek, concerten, woord, film, dans, beeldende kunst, lezingen, kindervoorstellingen, openluchttheater, ... als uitingen van creatie, verbeelding en creativiteit
- ondersteunen van **cultuurparticipatie** en **inclusie**: participatie zet in op deel hebben aan en inclusie op deel zijn van, cultuur voor iedereen toegankelijk en laagdrempelig maken, iedereen cultuurmaker
- versterken van de **culturele uitstraling**
- inzetten op **cultuureducatie** als ontwikkeling en versterking van culturele competenties: samenwerking met onderwijs en jeugd bestendigt het cultureel weefsel en zorgt ervoor dat burgers actief deelnemen aan de samenleving en de culturele eigenheid ervan mee vorm geven
- buurtfeesten, jaarmarkten en evenementen als basis voor **gemeenschapsvorming**
- **1** met aandacht voor een moderne reglementering en organisatie van jaarmarkten en kermissen
- ondersteuning, o.a. met **projectsubsidies**, van **culturele evenementen en festivals**: Erfgoeddag, Open Monumentendag, 't Waait in 't park, Kartoenaal, Sfinks, Narrenstoet, Lichtjestocht, Réveil ...
- het behoud van een **gemeenschapscentrum** met een cultuuraanbod met lokale en regionale uitstraling, afgestemd op de evoluerende behoefte van culturele actoren en publiek
- ondersteuning van amateurkunsten en **sociaal-culturele verenigingen**
- kansen geven aan **plaatselijke en jonge kunstenaars** om werk te presenteren in functie van talentontwikkeling en cultuurbeleving
- tijdlijn uitzetten van **potentiële culturele hoogtepunten** en scharniermomenten: 50 jaar Sfinks, Kunstkring Streven n.a.v. 50 jaar Eugeen Yoors, 50 jaar Jan Cockx, 100 jaar jaarmarkt, 180 jaar Jan Frans Willems ...
- **kunst in de publieke ruimte**, bij voorkeur op pleinen en in parken, als deel van de ruimtelijke ordening, en in publieke gebouwen

14.4. Bibliotheek

De bibliotheek blijft een **inspirerende plek** voor iedereen, een toekomstgerichte, **toegankelijke en inclusieve omgeving** waar bezoekers zich welkom voelen. De pijlers van de bibliotheek

vormen de kern van de werking en geven richting aan de activiteiten en projecten. In een stimulerende omgeving staan **leesbevordering**, **taalgeletterdheid** en **e-inclusie** centraal.

Door intensieve **samenwerking met scholen**, culturele verenigingen en andere lokale partners, wordt een breed publiek bereikt en kan er ingezet worden op het **bevorderen van lezen** en leren. Deze pijlers zorgen ervoor dat de bib de rol kan opnemen van een dynamisch **kenniscentrum**.

De toegankelijkheid van de bib en de samenwerking in de regio wordt bevorderd door:

- .1 **begrijpbaarheid**: communicatie naar leners verbeteren met duidelijke taal, bewegwijzering en het gebruik van sociale media
- .2 **beschikbaarheid**: de collectie uitbreiden en afstemmen binnen het bibkwintet, met digitale tools
- .3 **bekendheid**: vergroten van de bekendheid van de bib door samenwerkingen te versterken en leners te informeren via de website
- .4 **betrouwbaarheid**: garanderen van een betrouwbare bibliotheek met hoogwaardige collecties en zorgvuldig geselecteerde vrijwilligers
- .5 **bruikbaarheid**: een diverse collectie aanbieden en deze ondersteunen met digipunten, voorleesmomenten, scholenwerking en het Leesoffensief
- .6 **betaalbaarheid**: onderzoeken van een boetevrije bibliotheek, online inschrijving en een **kansentarief** voor brede toegankelijkheid

De belangrijkste **aandachtspunten en doelstellingen** voor de bibliotheekwerking zijn:

Leesbevordering

- organiseren van auteurslezingen, boekvoorstellingen, leesclubs, poëzieweek en boekencafés
- Boekstartgemeente, gratis boekenpakket voor peuters en kleuters
- Bieblo: geeft kinderen op een speelse manier boekentips, stimuleert leesplezier en zelfstandig kiezen.
- Bestemming Bib! Een beloning voor het lezen van boeken.
- voorleesmomenten en nocturne voor kinderen
- gebruik van verteltheater voor interactieve voorleessessies
- een eigentijdse invulling van de **jeugdboekenmaand**
- algemeen stimuleren van **cultuureducatie** en **leesmotivatie**

Scholenwerking

- intensiveren van samenwerking met lokale basisscholen
- aanbieden van materialen via schoolbibliotheek Vremde
- uitbouwen van een leesjury
- ondersteuning van projectwerking in scholen
- organiseren van klasbezoeken

- afstemmen van collectie op schoolvragen

Taalgeletterdheid

- uitbouw van het Taalpunt, voor het oefenen en verbeteren van Nederlands
- ondersteuning van ouders via gezinsleesprogramma's en conversatietafels
- aanvraag van subsidies voor taalprojecten
- betrekken van anderstalige leerlingen

E-Inclusie

- promoten van het e-boeken platform
- uitleen van e-readers
- stimuleren van het gebruik van Mijn Bibliotheek
- uitbreiden en promoten van selfservice mogelijkheden, verbetering van **zelfinname** en **zelfuitleenbalies**
- communicatie via digitale kanalen en nieuwsbrief

Samenwerking

- de verdieping van het **regionaal samenwerkingsverband bibkwintet**, met de gemeenten Aartselaar, Edegem, Hove, Lint, Kontich en Mortsel:
 - .1 gezamenlijk lidmaatschap en gebruikersreglement
 - .2 basiscollectie en **XL-collectie**
 - .3 auteurslezingen
 - .4 projecten rond mediawijsheid en leesbevordering
 - .5 drempels binnen de bibliotheekomgeving verlagen
- organiseren van gedeelde evenementen met partners
- de bib als spil in een breed samenwerkingsverband met alle culturele actoren
- **collectiewerking**, met oog voor activiteiten, tentoonstellingen, **samenwerking met scholen**, leesbevordering voor doelgroepen

Infrastructureel en ruimtelijk zet de bib in op de installatie van een **boekenschuif** en **bezoekersteller**, de ontwikkeling van een **multifunctionele ruimte en presentatieruimte voor cultuur en kunst**, de creatie van een **voorleeshoek** bij prentenboeken, een knutselhoek, de inrichting van **studeerplekken** en een digipunt waar mensen met vragen over digitale dienstverlening, pc of smartphone terecht kunnen. De balies vrije tijd en bibliotheek worden geïntegreerd om zo meer openingsuren aan de burger aan te bieden.

14.5 Erfgoed

Het roerend en onroerend erfgoed maakt mee de **identiteit van ons dorp en onze streek**. Erfgoed is de drager en blijvende waarde van ons verleden, heden en de toekomst.

Het **roerend erfgoed** kent vele gedaanten, zoals collecties van kunstenaars, delen van kerkelijk en religieus erfgoed, door heemkundekringen bewaarde aspecten van beeldende kunst, de geschiedenis van de taal, verhalen, legendes, muziek, volksdansen, feesten, stoeten, verenigingen, rituelen, kunstnijverheid of delen van het industrieel erfgoed.

Onroerend erfgoed is het geheel van monumenten, archeologische sites, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten. Onroerend erfgoed kan een of meerdere erfgoedwaarden in zijn DNA dragen. Het getuigt bijvoorbeeld van de stedenbouwkundige inzichten van een tijdperk, van de artistieke opvattingen, de sociale, culturele, volkskundige of industrieel-archeologische tendensen van die tijd, of het heeft een archeologisch, architecturaal, esthetisch, technisch, ruimtelijk-structurerend of historisch belang. Aan deze erfgoedwaarde(n) ontleent een onroerend goed zijn huidige en/of toekomstige maatschappelijke betekenis.

Concrete **doelstellingen en acties** met betrekking tot het **erfgoedbeleid**:

- zorg voor de **restauratie en instandhouding van waardevolle gebouwen en monumenten**, o.a. de verdere restauratie van de kerk en de graven rond de kerk van Vremde en het graf van Moretus aan de kerk van Boechout.
- ondersteunen, faciliteren en borgen van kennis van de **heemkundige werking** HK Het Speelhof met o.a. bijdragen over de **geschiedenis** van Boechout-Vremde als venster op het verleden en de toekomst
- **immaterieel erfgoed** in de kijker plaatsen en ontsluiten voor publiek
- **erfgoedplekken inrichten** met verhalen over de geschiedenis, de figuren en gebouwen, bv. aan de kerk van Vremde of op het domein Vijverhof
- **erfgoedwandelingen** doorheen de gemeente
- ondersteuning van het **kastelennetwerk 'Omringd'**, een netwerk van landgoederen als waardevolle erfgoedbelevingen, met o.a. het Hof van Moretus en de dreef
- **het koesteren van de titel van Reuzengemeente**
- het ontsluiten voor een breed publiek van kunstwerken en van het werk van **Boechoutse kunstenaars**, zoals bv. Jan Cockx en George van Raemdonck

14.6. Toerisme

De toeristische promotie van de gemeente verloopt in relatie tot andere beleidsdomeinen zoals cultuur, erfgoed, natuur of sport. Heel wat initiatieven of culturele en sportieve evenementen maken de gemeente aantrekkelijk, in combinatie met de aanwezigheid van mooie horeca-gelegenheden.

Een **concreet toeristisch aanbod** kan zich aftekenen rond:

- de promotie van **wandel- en fietsroutes**
- **evenementen** zoals Boechout wandelt en fietst, de Narrenstoet, de Oogstfeesten of de Lichtjestocht
- **erfgoedwandelingen** of andere cultuurwandelingen zoals bv. de Belpopwandeling, de wandeling langs **kunst in de publieke ruimte**
- belangrijke **culturele evenementen** zoals het Sfinksfestival en Sfinks Mundial, de George van Raemdonckkartoenaal of andere kunstenfestivals
- initiatieven rond belangrijke **historische figuren** of kunstenaars zoals George van Raemdonck, Jan Cockx, Jan Frans Willems, ...

- de ontwikkeling van **erfgoedplekken** met informatie over de geschiedenis van Boechout of Vremde
- de promotie van **culinair erfgoed, horeca en streekproducten**

14.7. Sportbeleid

Sport en beweging hebben een sterk effect op het sociale weefsel, met een verbindende beleving, maar ook de positieve impact op de gezondheid is zeer groot.

Het sportbeleid vertrekt vanuit de visie om **zo veel mogelijk inwoners zo regelmatig mogelijk te laten bewegen**, op recreatief en competitief niveau en in kwaliteitsvolle omstandigheden.

Er wordt gekozen voor een drempelverlagend sportbeleid door o.a. een basis aan sportinfrastructuur te voorzien en deze aan een democratische kostprijs aan te bieden. Een zeer belangrijke factor in het sportbeleid is **sportpark Sneppenbos** als **centrale sport- en ontmoetingsplek**.

Vier prioriteiten in het sportbeleid:

- Het ondersteunen van de ontplooiing van de sportverenigingen via een doelgericht subsidiebeleid.
- Het stimuleren van sportverenigingen voor kwaliteitsvolle jeugdsportbegeleiding en tot onderlinge samenwerking.
- Een activeringsbeleid met het oog op een levenslange sportparticipatie via een anders georganiseerd, laagdrempelig beweeg- en sportaanbod, zoals de beweeg-mee-dag voor senioren
- Een beweeg- en sportbeleid met aandacht voor transversale samenwerking zodat kansengroepen gelijke kansen krijgen om actief te participeren in sportverenigingen of aan sportbeoefening.

Sportieve aandachtspunten en doelstellingen:

- **betalbaar sporten** en een betaalbaar sportpark Sneppenbos voor de sportverenigingen.
- **sportpark Sneppenbos**
 - 1 optimaliseren bezettingsgraad en daaraan gekoppeld een commercieel promotieplan
 - 2 bouw van een skatepark en nieuwe opslagruimte voor de verenigingen
- investeren in publieke sportruimte met o.a. urban sports, pannakooi, 3 x 3 basket. Urban sports voor de individuele, recreatieve sporter in de openbare ruimte bevorderen laagdrempelige beweging en sociale interactie door sport toegankelijk te maken voor iedereen, ongeacht leeftijd of achtergrond. Ze stimuleren een actieve leefstijl, versterken de gemeenschapszin en dragen bij aan een dynamische en inclusieve omgeving
- **sportpromotie**: een zo groot mogelijke diversiteit aan sportactiviteiten ondersteunen voor zo veel mogelijk mensen, zoals bv. sportweken, scholenloop, Boechout wandelt en fietst, Boechout bekert

- promoten en ondersteunen voor sportkaderopleidingen voor meer **sportgekwalficeerde sportbegeleiders**
- inzetten op **sport overdag** voor o.a. senioren en **sport na school** voor kinderen
- informeren over het aanbod aan **G-sport**
- betrokkenheid van sportclubs bij gemeentelijke sportactiviteiten stimuleren

14.8. Jeugdbeleid

Het jeugdbeleid moet bijdragen tot de optimale participatie, ontplooiing en ontwikkeling van alle kinderen en jongeren, als individu en in georganiseerde en niet-georganiseerde groepen.

Jongeren moeten volwaardig betrokken worden in de samenleving, bij elk beleidsthema. Dit veronderstelt dat de gemeente Boechout streeft naar het label 'kindvriendelijke gemeente'. Dat label erkent lokale besturen die zich inzetten voor de rechten en het welzijn van kinderen, zoals vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag.

Betrokkenheid van kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren maken volwaardig deel uit van de samenleving en hebben recht op inspraak in beslissingen die hen aanbelangen. Lokale besturen hebben de verantwoordelijkheid én de kans om hun stem ernstig te nemen. Door kinderen en jongeren actief te betrekken bij het lokaal beleid bouwen we aan een democratische, toekomstgerichte gemeente waar elke jongere zich gezien en gehoord voelt. Hun ideeën, ervaringen en verwachtingen zijn geen bijzaak, maar een waardevolle bron voor beter beleid. Dat vraagt aandacht voor:

- **communicatie** op maat van kinderen en jongeren
- **overleg en advies met de jeugdraad** over alle beleidsdomeinen en beslissingen die jongeren aanbelangen
- de **jeugdraad** die opengetrokken wordt naar onafhankelijke of niet-georganiseerde jongeren.
- het bevorderen van participatie van kinderen en jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties en aandacht voor een **sociaal jeugdbeleid**
- **mentaal welzijn** van jongeren, een brug zijn om jongeren door te verwijzen naar de juiste hulpverlening, via bv. initiatieven zoals:
 - .1 café support: experts, organisaties en jeugdverenigingen praten over relevante, actuele thema's
 - .2 Vaga: begeleiding bij gelijke behandeling en opportuniteiten voor iedereen, losstaand van hun uiterlijk vertoon
 - .3 sessies rond ontradend drank- en drugsgebruik
 - .4 gesprekken over en rond grensoverschrijdend gedrag
- organisatie van een bedankingsmoment voor de inzet van jongeren voor het jeugdwerk (eventueel samen met vormingen, ontmoeting verenigingen, dag van de jeugdbeweging, ...)

Spelen en bewegen en andere infrastructuur voor kinderen en jongeren

Spelen, bewegen en sporten liggen dicht bij elkaar. Er moeten voldoende uitdagende mogelijkheden voorzien worden. Bewegen is afwisselend, sociaal en draagt bij aan een goede mentale en fysieke gezondheid. **Sport- en beweegcultuur** moeten gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Binnen de openbare speel- en beweegruimte zijn toegankelijkheid, nabijheid, veiligheid, uitdaging en exploratie kernwoorden. Dit resulteert in volgende beleidspunten:

Uitvoering van het **meerjarenplan openbare speel- en sportruimte**

- toffe speelpleintjes in woonbuurten voor de allerkleinsten en hier en daar grotere speelterreinen voor grotere kinderen, zoals in het Frijthout, George van Raemdonckpark, Jef Van Hoofplein en aan de Kerkweg in Vremde
- belevingsonderzoek en **participatie van kinderen** bij aanleg van elk speelterrein
- **avontuurlijke speel- en sportpleinen:**
 - .1 polyvalent speel- en sportterrein op de Bunderkes
 - .2 nieuwe speeltuin in het George van Raemdonckpark
 - .3 belevingspad en natuurlijke speelruimte in het nieuwe bos in de Molenbeekvallei
 - .4 nieuwe speeltoestellen op het speelpleintje van de Boshoeke
 - .5 pannakooi in het dorpscentrum van Vremde
 - nieuw skatepark op sportpark Sneppenbos
- **studeerplekken** aanbieden tijdens en buiten de examenperiodes
- **ondersteuning van de jeugdbewegingen:**
 - subsidies voor (brand)veiligheid en hygiëne aan jeugdlokalen
 - infrastructuursubsidies voor bouwen en verbouwen van jeugdlokalen
 - gratis kampvervoer
 - subsidies voor kadervorming
 - subsidies voor aankoop van tenten
- **speelpleinwerking 't Wiebelei** in alle vakanties en **tienerwerking** behouden met inspraak van kinderen en jongeren
- Organiseren van o.a. **buitenspeeldag, Sinterklaasfeest, Dag van de Jeugdbeweging en Schatten van vlieg**
- uitleenmaterialen en materialenbank blijven aanbieden, al dan niet via derden.

Jeugdcultuur

- ondersteunen, stimuleren en faciliteren van **jeugdwerk** als partner in samenwerkingsverbanden met (kunst)onderwijs, welzijn, cultuur en sport, partner binnen de implementatie van het BOA-decreet
- jeugdcultuur, **artistieke en expressieve beleving** van kinderen en jongeren ondersteunen en stimuleren

14.9. Kinderopvang

Het belang van een **kwalitatieve en betaalbare kinderopvang** in onze samenleving én gemeente is niet te onderschatten, zeker voor jonge gezinnen, éé noudergezinnen en kwetsbare gezinnen.

Het realiseren en/of faciliteren van zo'n aanbod in onze gemeente is dus een belangrijke opdracht én uitdaging voor het lokaal bestuur, waarbij de kwaliteit en de dienstverlening zelf bepaald en gestuurd worden.

Het aanbod aan kinderopvang staat al jaren onder druk, zowel bij de zeer jonge leeftijdsgroep (in de crèches) als bij de doelgroep kleuters en lagere school. Daarenboven dwingt het BOA-decreet om met beperkte subsidiemiddelen van de Vlaamse overheid, meer regie over het totaalaanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) te voeren.

Decreet Buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA)

Het decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA) daagt lokale besturen uit om het **naschools vrijetijdsaanbod**, samen met alle partners, nog beter af te stemmen op de noden van álle kinderen en gezinnen. Het beoogt volgende 3 doelstellingen:

- Kinderen: **ontplooingskansen en speelmogelijkheden** aanbieden
- Ouders: **combinatie arbeid, opleiding en gezin**
- Samenleving: **sociale cohesie en gelijke kansen** (toegankelijkheid)

Via een projectmatige aanpak zet de gemeente een realistisch en gedragen **actieplan** op om de bovenstaande doelstellingen te realiseren en de subsidies te kunnen ontvangen.

BKO Wigwam

De sterke toename van de opvangvraag (aantal kinderen en momenten) zorgt voor een verhoogde druk op de werking van de Buitenschoolse Kinderopvang (BKO) en naschoolse opvang.

Voor de locatie in **Boechout** wordt de BKO **geïntegreerd in de schoolgebouwen** van Sint-Gabriël, campus Jef Van Hoof, naar het voorbeeld van de Dorpsschool in Vremde. Voor de locatie in **Vremde** is een evaluatie van de interne werking en de samenwerking met de scholen noodzakelijk om de organisatie te verfijnen en te verbeteren.

Peuterspeelpunt

Er wordt onderzocht of er een peuterspeelpunt kan ingericht worden. Een peuterspeelpunt is een ontmoetingsruimte waar mama's, papa's, grootouders en begeleiders met kinderen tot 3 jaar samen komen spelen en sporten. De kindjes kunnen in een speelpunt wennen aan andere kinderen, een andere omgeving en andere volwassenen. Zo wordt de stap naar de kleuterschool kleiner. Peuterspeelpunten worden ondersteund door **centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning**.

Loket kinderopvang en Huis van het Kind

Sinds oktober 2023 is er een **digitaal lokaal loket kinderopvang** als deel van het **Huis van het Kind**, in samenwerking met Opvang Vlaanderen. Via het loket worden de vraag en het aanbod voor en van crèches op een laagdrempelige én professionele manier dichterbij elkaar gebracht. Er moet blijvend ingezet worden op bekendmaking en optimalisatie van de werking van het loket.

Het Huis van het Kind is een lokaal samenwerkingsverband waar organisaties en diensten de krachten bundelen rond de ondersteuning van (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren. Het biedt een laagdrempelig aanspreekpunt voor informatie, hulp en begeleiding op maat, met aandacht voor opvoeding, gezondheid, ontwikkeling, vrije tijd en gezinsleven. De werking is preventief en verbindend: gezinnen vinden er niet alleen concrete hulp, maar ook een netwerk van steun en ontmoeting. Door partners zoals Kind en Gezin, het OCMW, scholen, CLB's, welzijns- en gezondheidsdiensten samen te brengen, versterkt het Huis van het Kind de ontwikkelingskansen van elk kind, in elke gezinssituatie.

Lokaal overleg kinderopvang (LOK)

Dit adviesorgaan wordt opnieuw opgericht met de opportuniteit om samen met verschillende actoren beleid te maken.

15. Welzijn

Het belang van een goede sociale bescherming en gelijke kansen is een manier om de samenleving te organiseren en om het welzijn te verhogen voor zoveel mogelijk mensen, zeker voor sociaal zwakkeren (nieuwkomers, gepensioneerden met een laag pensioen, kinderen uit kansarme gezinnen, alleenstaanden met jonge kinderen, gefailleerde zelfstandigen, langdurig zieken, psychiatrische patiënten, ...).

15.1. Zorg voor ouderen

De vergrijzing vraagt zeker de nodige aandacht. **Ouderenbeleid loopt horizontaal door verschillende beleidsdomeinen**, zoals o.a. mobiliteit, publiek domein, sport, cultuur, gezondheid, klimaat, wonen en veiligheid.

Toegankelijke en duurzame mobiliteit is belangrijk voor de zelfstandigheid van senioren. Zo is het voor senioren belangrijk dat het openbaar vervoer frequent is en de staat van fiets- en voetpaden goed is. Maar ook het rustbankenplan zal senioren zeker helpen om dagelijks een wandeling te maken. Senioren zijn ook kwetsbaarder voor de gevolgen van klimaatverandering. Hittegolven en luchtvervuiling vormen een reëel gezondheidsrisico, vooral voor ouderen met hart- of ademhalingsproblemen. Veel senioren voelen een sterke verantwoordelijkheid voor hun kinderen en kleinkinderen als het over klimaat gaat. Senioren met een beperkt pensioeninkomen worden sneller geraakt door stijgende energieprijzen. Energie-efficiënte

woningen en ondersteuning bij renovaties kunnen hun comfort en financiële situatie verbeteren.

Voor het welzijn van senioren:

- is er aandacht voor **vereenzaming**, bv. via seniorenontmoetingsmomenten in De Bunderhoeve, sport overdag, het seniorenfeest, organiseren van workshops of het vrijwilligersbeleid.
- zijn er acties voor senioren, zoals bv. de week van de valpreventie, de 80+ actie, die vooral ook zorgt dat noden en behoeften van ouderen gekend blijven.
- blijven initiatieven van **burenhulp**, inzet van vrijwilligers en het stimuleren van sociaal contact essentieel. Het aanbod van een **buurtcoach** via Hoplr zou een grote meerwaarde kunnen zijn over alle generaties heen. Het kan bijdragen tot een warme gemeente en zorgen dat kleine taken opgenomen worden door burenhulp.
- is een goede eerstelijnszorg en **thuiszorg met brede mantelzorg** belangrijk om zo lang mogelijk thuis te wonen.
- is er opvolging van plaatsingen en tussenkomsten voor woonzorgcentra.
- is de inzet voor een **zorgzame buurt** als platform voor meer ontmoeting, eventueel in samenwerking met de woonzorgcentra, van belang, met bv. een aanbod van een buurtrestaurant en activiteiten.

15.2. Dementievriendelijke gemeente

Een dementievriendelijke gemeente focust op een aantal kernthema's volgens de 'dementiemeter' van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. Werken aan een 'dementievriendelijke gemeente' gaat over een beweging, het is nooit voltooid. De **dementiemeter** biedt het lokale bestuur en inwoners handvatten aan op weg naar een dementievriendelijk beleid. Er wordt een '**dementievriendelijk groeipad**' ontwikkeld, waarbij de gemeente kan aftoetsen hoe duurzaam en inclusief er beleidsmatig gewerkt wordt aan die 'dementievriendelijke gemeente'. Dit instrument is voornamelijk bedoeld om visie en plan van aanpak intern te bekijken. Het 'dementievriendelijk groeipad' laat toe om de dementievriendelijke engagementen te integreren binnen de beleids- en beheercycli in samenwerking met woonzorgcentra. De nadruk ligt op een positieve beeldvorming rond het thema dementie, sensibiliseren rond dit thema en samenwerken met de Alzheimerliga, bv. via het organiseren van praatgroepen of aandacht voor de werelddag dementie.

15.3. Menswaardig bestaan

De gemeente staat voor een geïntegreerd en inclusief sociaal beleid dat elke inwoner een menswaardig bestaan garandeert. Een menswaardig bestaan houdt meer in dan louter overleven. Het betekent kunnen deelnemen aan de samenleving, toegang hebben tot basisvoorzieningen zoals huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg en werk. Structurele armoedebestrijding vertrekt vanuit dit uitgangspunt: armoede is geen individueel falen, maar het resultaat van hardnekkige maatschappelijke ongelijkheden. Ze vraagt om duurzame en geïntegreerde maatregelen die de grondoorzaken aanpakken en mensen versterken in hun

rechten, kansen en autonomie. De **impact van beleidsbeslissingen op armoede** moet nauwgezet geëvalueerd worden. Vanuit het lokaal beleid betekent dit:

- recht op een menswaardig bestaan, met een equivalent leefloon en eventueel aanvullende steun die behoeftegericht wordt ingezet.
- een adequate doorverwijzing naar premies of hulpverlening.
- een aanbod van **schuldpreventie, schuldbemiddeling, budgetbeheer en budgetbegeleiding**
- een aanbod aan gratis **rechtshulp**
- de inzet van een eerstelijnspsycholoog in samenwerking met KINA
- preventiewerk: proactief op zoek gaan naar mensen die hulp nodig hebben en het trachten aan te bieden.
- kinderen van kwetsbare gezinnen bereiken, ouderbetrokkenheid verhogen en aandacht voor **naschoolse huiswerkbegeleiding** om de schoolkansen van kinderen te versterken.
- kansengroepen kunnen via **sociale en verminderde tarieven** genieten van dienstverlening, bv. BKO of het vrijetijdsaanbod speel- en sportweken.

15.4. Inclusie, integrale toegankelijkheid en sociale integratie

Inclusie betekent dat iedereen volwaardig kan deelnemen aan de samenleving, ongeacht afkomst, gender, leeftijd, beperking, socio-economische achtergrond of andere verschillen. Het gaat verder dan louter diversiteit – die enkel de aanwezigheid van verschillen erkent – en legt de nadruk op het actief wegnemen van drempels zodat mensen zich erkend, betrokken en gewaardeerd voelen.

In een inclusief beleid worden structuren, processen en omgangsvormen zo ingericht dat niemand uitgesloten wordt. Dit vereist een bewuste en structurele aanpak, eerder dan louter losse initiatieven of symbolische acties.

Dit vertaalt zich in een horizontaal beleid, zoals ook doorheen deze beleidsnota:

- **Onderwijs:** Een school die inclusief werkt, zorgt ervoor dat kinderen met een beperking, leerstoornis of anderstalige achtergrond mee kunnen volgen in het reguliere onderwijs met de nodige ondersteuning, in plaats van hen door te verwijzen naar aparte trajecten. Vanuit het welzijnsbeleid wordt er werk gemaakt van huiswerkbegeleiding voor kinderen die hier nood aan hebben.
- **Arbeid:** In een inclusief arbeidsmarktbeleid krijgen mensen met een migratieachtergrond, 55-plussers of personen met een arbeidshandicap gelijke kansen bij aanwerving, doorgroei en opleiding. Denk aan anonieme sollicitaties of proactieve diversiteitsplannen. Vanuit het welzijnsbeleid wordt er ingezet op **arbeidstrajectbegeleiding** en **sociale activering** (taallessen, beroepsopleiding), met nadruk op doorstroming naar het normaal economisch circuit, in samenwerking met de interlokale vereniging ZORA werkt.

- Publieke dienstverlening: Een lokaal bestuur dat inclusie nastreeft, zorgt ervoor dat communicatie en dienstverlening ook toegankelijk zijn voor mensen met beperkte digitale vaardigheden of taalproblemen.
- Ruimtelijke ordening en mobiliteit: Beleidsmaatregelen die rekening houden met inclusie voorzien bijvoorbeeld in toegankelijke bushaltes, toegankelijke en rolstoelvriendelijke voetpaden, veilige routes voor kinderen en ouderen en makkelijk toegang tot publieke gebouwen, parken, pleinen en evenementen. Ook het aanbod van de **mindermobielencentrale Mobitwin** om oudere personen of personen met een beperking te vervoeren past hier in.
- Vrijetijd: Een inclusief vrijetijdsbeleid vraagt een structurele, intersectorale aanpak waarbij cultuur, sport, jeugd, welzijn en onderwijs samenwerken. Het gaat niet alleen over het openstellen van aanbod voor iedereen, maar over het actief wegnemen van drempels en het betrekken van diverse doelgroepen. Een inclusief vrijetijdsbeleid erkent dat vrijetijdsbesteding een belangrijke hefboom is voor welzijn, ontmoeting en participatie in de samenleving:
 - **Financiële toegankelijkheid:** Invoering van een UITPAS met kansentarieef of gerichte tussenkomsten voor gezinnen in armoede.
 - **Fysieke en mentale toegankelijkheid:** Evenementen of infrastructuur die aangepast zijn voor mensen met een fysieke of verstandelijke beperking.
 - Een aanbod aan **culturele diversiteit** in de programmatie.
 - **Laagdrempelig aanbod voor jongeren:** speelpleinen met inclusieve animatorenvorming, of het actief betrekken van maatschappelijk kwetsbare jongeren bij het jeugdbeleid.
 - Organiseren van een **welzijnsronde**, met workshops en infostands op maat van **senioren**, om op een interactieve manier welzijnspartners en welzijnsinitiatieven te ontmoeten.
- Inclusie is dus geen aparte doelstelling, maar een geïntegreerde benadering binnen alle domeinen van beleid. Het gaat erom structurele ongelijkheden te herkennen en actief weg te werken, zodat elke burger volwaardig kan deelnemen en bijdragen. Daartoe wordt ook het reglement ter ondersteuning van initiatieven voor gelijke kansen geëvalueerd.
- Een Regenboogplan dat werkt aan een lokaal inclusief beleid rond het welzijn van holebi, transgender en intersekse inwoners past hierin. Als gemeente zijn we ons bewust van mogelijke verschillen en verscheidenheid binnen genderidentiteit, -rol en -expressie binnen onze dienstverlening.
- Het stimuleren van inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid of een verslavingsproblematiek, verdient aandacht, door in te zetten op positieve beeldvorming, ontmoeting en herstelgericht werken.
- Het werken aan een inclusieve communicatie en het bespreekbaar maken van psychische kwetsbaarheid en een verslavingsproblematiek, o.a. om het stigma dat er bestaat te doorbreken, bv. door het ondersteunen van de 10-daagse van de geestelijke gezondheidszorg.

- Inzetten op inclusieve, laagdrempelige ontmoetingsplekken, waar deze mensen zich thuis voelen (St. Mathildis, De Vlonder, De Satelliet ...).

15.5. Gastvrij voor vluchtelingen

Lokale besturen spelen een cruciale rol in het waarmaken van een menswaardig en gedragen opvang- en integratiebeleid voor mensen op de vlucht. Vluchtelingen komen vaak aan met weinig meer dan hun verhaal, hun veerkracht en de hoop op een veilige toekomst. Het lokaal beleid werkt mee om hoop om te zetten in kansen: door een warme ontvangst, toegang tot basisvoorzieningen en ondersteuning bij hun weg naar zelfstandigheid. Een lokaal vluchtelingenbeleid vertrekt dan ook vanuit solidariteit, rechtszekerheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Zolang de federale regering een **Lokaal opvanginitiatief (LOI)** subsidieert, wordt er voldoende capaciteit voor het lokaal opvangcentrum voor asielzoekers voorzien.

In het kader van de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt er voor de opvang in het Vijverhof een begeleid uitdoofscenario ontwikkeld tegen maart 2026. Een **onthaalproject** voor ontheemden bestaat uit de inzet van peters en meters, het leren van Nederlands, informatie over rechten en plichten, een vlotte en correcte toepassing van het systeem dringende medische hulp voor mensen zonder wettig verblijf, een infopakket met alle praktische info over de gemeente en het verenigingsleven, zinvolle tijdsbesteding en begeleiding naar werken.

Er moeten kansen gegeven worden om te werken, via **integratie op de arbeidsmarkt**, eventueel via tijdelijke werkervaring of lokale diensteneconomie, inschakelen in het vrijwilligerswerk of opvang van andere nieuwe, vluchtelingen.

16. Preventief gezondheidsbeleid

De gemeente Boechout ondertekent het charter Gezonde Gemeente en stelt een plan van aanpak op.

Een gezonde gemeente streeft ernaar om een omgeving te creëren die iedere inwoner, bezoeker en werknemer optimaal stimuleert om gezond te leven. **Een gezonde woon-, speel-, werk- en zorgomgeving** dus, waarin gezondheidsverschillen vrijwel onbestaande zijn.

Met 'Gezonde Gemeente' bieden het Vlaams Instituut Gezond Leven en partners gemeentebesturen een houvast om een **kwaliteitsvol gezondheidsbeleid** uit te bouwen. Om daarin te slagen, kan het lokaal bestuur een samenhangende mix van acties opzetten.

Inwoners sensibiliseren over gezondheid is een goed begin, maar een gezondheidsbeleid draait om meer dan dat. Omgevingsinterventies, afspraken en regelgeving en zorg en begeleiding leggen de basis.

Een kansrijke start voor alle kinderen en jongeren op dit vlak is absoluut noodzakelijk. De gemeente geeft vorm aan het thema geestelijke gezondheid bij kinderen en jongeren door het tekenen van het charter Warme Gemeente.

Binnen de **eerstelijnszone ZORA** (Zuid-Oost-Rand Antwerpen) zal de gemeente, samen met Mortsels, Hove, Kontich, Edegem en Lint, de eerste lijn in de gezondheidszorg en van het brede onthaal in de welzijnszorg organiseren. Het zorgaanbod evolueert zo naar een geïntegreerd persoonsgericht model. Wanneer iemand niet meer alleen voor zichzelf kan zorgen, is er eerst de informele zorg door familie, buurt en mantelzorgers, dan de ondersteuning van zorgaanbieders en het professionele aanbod van gezondheidszorg en welzijn. De eerstelijnszone ZORA wil mensen met een **zorg- en ondersteuningsnood** versterken en in staat stellen om zo goed mogelijk te participeren aan de samenleving.

Het is belangrijk om in te zetten op een sterk netwerk van gezondheids- en welzijnspartners. De welzijn- en gezondheidsraad kan hierin een verbindende factor zijn en werkt samen met deze partners en de burger rond verschillende welzijns- en gezondheidsthema's in onze gemeente.

Als alle beleidsdomeinen samen rond preventie werken, kunnen projecten met meer impact en duurzaamheid worden uitgebouwd. Op deze manier kan er versnippering binnen het thema worden tegengegaan en kan er gewerkt worden aan een duidelijk gezondheidsbeleid.

De uitdagingen situeren zich in het stijgend aantal chronische ziekten met een groot aandeel multimorbiditeit, de vergrijzing, de stagnatie in het zorgaanbod (wachtlijsten en patiëntenstop), het probleem bij vele mensen om informatie over gezondheid te begrijpen en te gebruiken bij beslissingen over hun gezondheid en de ongelijke toegang tot zorg voor mensen met een lagere sociaal-economische positie en andere etnisch-culturele achtergrond. De gezondheidsongelijkheid moet zo klein mogelijk worden gemaakt.

Het is net de taak van de lokale overheid om noden van de bevolking in kaart te brengen en te helpen om het zorgaanbod hierop af te stemmen, alsook om de regie op te nemen van een geïntegreerd en herkenbaar breed onthaal en om initiatieven te nemen voor het bevorderen van de **informele zorg en de buurtzorg**. De integratie tussen gezondheids- en welzijnssector staat centraal.

Met o.a. de ondersteuning van de Gezondheidsmakers en de **eerstelijnszone ZORA** blijven volgende aandachtspunten en doelstellingen beleidsmatig belangrijk:

- borstkankerscreening
- darmkankerscreening
- longkankerscreening
- infectieziekten en vaccinaties
- gezonde voeding (bv. water, fruit via de schiloma's) en beweging (bv. sport overdag, sport na school)
- valpreventie
- tabak, alcohol en drugs
- geestelijke gezondheid
- gezondheid en milieu (verkeer, omgevingslawaai, fijn stof, gezonde lucht)

- onderzoeken of er ruimtes ter beschikking kunnen gesteld worden voor multidisciplinaire praktijken voor gezondheidszorg

17. Lokaal woonbeleid

Wonen is een belangrijke hefboom voor een menswaardig leven. Inzetten op sociaal wonen is een belangrijk instrument om armoede en kansarmoede structureel te bestrijden. Er is daarbij een groot tekort aan woningen voor grote gezinnen, maar ook wachten er bijna 200 kandidaat-huurders met een lokale binding op een sociale woning.

Voor een lokaal, kwalitatief en sociaal woonbeleid werkt de gemeente samen met de **woonmaatschappij Thuisrand**, een samensmelting van het Sociaal Verhuurkantoor (SVK) Woonweb en sociale huisvestingsmaatschappij De Ideale Woning. Woonmaatschappij Thuisrand stelt het welzijn van de bewoners centraal en heeft extra oog voor de meest kwetsbaren. De woonmaatschappij wil meebouwen aan een inclusieve samenleving waar mensen zich thuis voelen in leefbare en diverse buurten. Voor woonbegeleiding wordt er samengewerkt met het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW).

Op het programma staat i.s.m. de Thuisrand de realisatie van **twee sociale huisvestingsprojecten**, in de wijk Midden aan de Molenlei en in de wijk Zuiderdal aan de Nachtegaalstraat. In het woonproject de Wolfspuit wordt er in afspraak met de private ontwikkelaar voorzien in o.a. woningen voor alleenstaanden en betaalbare formules voor jonge gezinnen. Ook aan de N10 wordt binnen een private woonontwikkeling, i.s.m. de Thuisrand, onderzocht of er ruimte is voor sociale woningen.

Het lokaal woonoverleg moet verschillende woon- en welzijnsactoren samenbrengen om oplossingen aan te reiken voor de uitdagingen van het woonbeleid voor verschillende doelgroepen. Een woonbehoeftestudie vormt de basis voor een grondige analyse.

Zo kan er werk gemaakt worden van een gemeentelijk richtlijnenkader om alternatieve en nieuwe woonvormen te faciliteren en kan er ingezet worden op een beleid voor levensloopbestendig wonen of vormen van betaalbaarder wonen.

De gemeente informeert, adviseert en begeleidt inwoners ook met vragen over wonen.

Bij het **Woonloket** kan je gratis terecht met alle vragen over wonen. Men kan er informatie krijgen over o.a. ondersteuningsmaatregelen voor gezinnen en alleenstaanden, premies en subsidies, fiscale voordelen, energiebesparende maatregelen, privaat huren en verhuren, sociaal huren, kopen en lenen, levenslang en aanpasbaar wonen, veiligheids-, gezondheids- en woonkwaliteitsnormen van de woonomgeving en het woonpatrimonium.

Bij het **EnergieK-loket** kan men terecht voor advies en begeleiding op maat over o.a. energiecontract, energiepremie of energielening, duurzame energie, zonnepanelen of duurzame renovatie.

In samenwerking met de Provincie Antwerpen is een bezoek aan **Kamp C** interessant voor de toekomst van het bouwen en wonen. Kamp C geeft duurzaam planadvies aan professionelen: architecten en hun bouwheren kunnen er terecht voor informatie over duurzame(re) bouwmethoden- en materialen.

Om de **woningkwaliteit op de private huurmarkt** te verbeteren, blijft de gemeente inzetten op conformiteitsattesten. Het invoeren van een conformiteitsattest is een aansporing en aanmoediging voor de eigenaars om bewust om te gaan met de minimale woonkwaliteit en veiligheidsnormen van de Vlaamse Codex Wonen. Het conformiteitsattest geldt voor nieuwe inschrijvingen en wordt gefaseerd ingevoerd op basis van de ouderdom van de huurwoningen.

Om alle woningonderzoeken en begeleidingen te kunnen uitvoeren, dient het contingent aan intergemeentelijke woningonderzoeken voldoende groot te zijn. Om de minimumwoonkwaliteitseisen van de woningen op de huurmarkt te bewaken zullen de eigenaars-verhuurders, die een conformiteitsattest aanvragen, begeleid worden bij het oplossen van kwaliteitsproblemen. Eigenaar-verhuurders waarvan het pand grondig gerenoveerd moet worden of niet voldoet aan de dakisolatie- en dubbelglasnorm, kunnen doorverwezen worden naar een renovatiecoach van het EnergieK huis. De woningcontroleur geeft advies over de woningkwaliteitsnormen, de renovatiecoach neemt de energienormen op zich. Controle en handhaving moeten het sluitstuk zijn van dit beleid.

Er is een meldpunt huurproblemen om conflicten tussen verhuurders en huurders via bemiddeling op te lossen. Het meldpunt kan, samen met preventieve woonbegeleidingen, mogelijk ook uithuiszettingen zo veel mogelijk beperken.

De gemeente voorziet ook in een beperkt aanbod aan **nood- en crisisopvang** en werkt hiervoor samen met het Krisis Info Netwerk Antwerpen (KINA). Voor langdurige ondersteuning kunnen inwoners terecht op de Zorgboerderij van Kina in de Hellestraat.

Preventieve woonbegeleiding is dan weer noodzakelijk om uithuiszettingen te vermijden en ter voorkoming van dak- en thuisloosheid.

Via een leegstandsheffing wil de gemeente ook leegstand en verwaarlozing tegengaan, Eigenaars kunnen gestimuleerd worden om hun woning sociaal te verhuren.

18. Mondiaal beleid

De gemeente ondersteunt de **17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen**, de Sustainable Development Goals (SDG's). De SDG's versterken het draagvlak voor internationale solidariteit

en ontwikkelingssamenwerking. Het mondiaal beleid wordt mee bepaald en gedragen door lokale groepen, zoals de werking rond de Wereldwinkel, jongeren die op inleefreis gaan en organisaties gericht op specifieke ontwikkelingsprojecten. Ze dragen bij aan de sensibilisering rond het mondiaal beleid.

Aandachtspunten in het mondiaal beleid zijn:

- Steun aan lokale acties en projecten:
 - o gericht op **eerlijke handel**, in samenwerking met de Wereldwinkel.
 - o deelname aan de week van de duurzaamheid
 - o voor de **subsidiëring van projecten** in het Zuiden die een band met Boechout hebben, inwoners breder betrekken en een concrete uitwerking zijn van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen.
 - o met een **educatieve doelstelling** i.s.m. scholen.
- Inzet voor het label van **Faire gemeente**: de gemeente voert een actief aankoopbeleid, sensibiliseert bij de bevolking en organisatoren van evenementen om een actief aankoop- en aanbodbeleid van faire producten te voeren en organiseert een faire ronde, zodat producenten uit het Zuiden als volwaardige partners hun eigen economie in handen kunnen nemen en eerlijke prijzen kunnen bedingen.
- Subsidies voor **humanitaire noodhulp** voorzien.
- Inzetten op activiteiten rond 11.11.11. Vrede moet blijvend op de kaart gezet worden, enerzijds door te herdenken, en, anderzijds, door actief het thema Vrede onder de aandacht te brengen, o.a. binnen de culturele programmatie. Via 'Mayors for Peace' blijft Boechout ook internationaal haar stem verheffen rond dit thema.

19. Slotwoord

Deze beleidsnota pretendeert niet volledig te zijn. Ze biedt een ambitieuze langetermijnvisie en vormt een leidraad voor het beleid van de komende jaren. Tegelijkertijd maakt de financiële meerjarenplanning tot 2031 – vertaald in concrete beleidsdoelstellingen, actieplannen en budgetten – duidelijk dat niet alle politieke ambities binnen het vooropgestelde budgettaire kader en tijdsbestek kunnen worden gerealiseerd. Deze nota durft keuzes maken in belangrijke maatschappelijke debatten en legt de fundamenten om effectief beleid te voeren, met respect voor én voortbouwend op de verworvenheden van vorige legislaturen en met inspiratie voor de volgende legislatuur, na 2030.

Lijst van begrippen

- **Organisatiebeheersing** is het proces om te werken aan een efficiënte, effectieve, integere en kwaliteitsvolle organisatie.
- Een **DPO** (Data Protection Officer), of functionaris voor gegevensbescherming, is verantwoordelijk voor het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens binnen een organisatie. De DPO zorgt ervoor dat de organisatie voldoet aan de regels van de AVG

(Algemene Verordening Gegevensbescherming) en adviseert over de naleving van de privacywetgeving. Sinds 25 mei 2018 zijn overheidsinstanties verplicht om een DPO aan te stellen om de naleving van de GDPR te waarborgen.

- **NIS2-richtlijn:** Deze richtlijn is vastgesteld door de Europese Unie (EU) en bedoeld om de cyberbeveiliging en weerbaarheid van essentiële diensten in EU-lidstaten te verbeteren.
- **Jobcrafting** is het proces waarbij medewerkers zelf proactief hun functie bijsturen door taken, relaties of denkkaders aan te passen, zodat hun werk beter aansluit bij hun talenten, interesses en waarden. Voorbeelden: iemand vraagt meer klantcontact als hij daar energie van krijgt, of bouwt meer focusmomenten in voor concentratietaken. Het verhoogt motivatie, betrokkenheid en duurzame inzetbaarheid.
- **Teamcrafting** is het proces waarbij een team samen de invulling van hun samenwerking, taakverdeling en onderlinge interacties vormgeeft, zodat ieders sterktes maximaal benut worden en het teamdoel beter bereikt wordt. Het is de collectieve variant van jobcrafting.
- De **'war on talent'** verwijst naar de hevige concurrentie tussen organisaties om schaars, hooggekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden.
- **Employer branding** is het bewust vormgeven en uitdragen van het imago van een organisatie als aantrekkelijke werkgever, zowel intern als extern. Het gaat om de 'werkgeversidentiteit' en hoe die wordt gepercipieerd. Doel: talent aantrekken én behouden, reputatie versterken, medewerkers fier maken.
- **Retentiebeleid** omvat de strategische maatregelen die een organisatie neemt om waardevolle medewerkers te behouden op lange termijn. Denk aan loopbaanontwikkeling, erkenning, betrokkenheid, werkbaar werk, leiderschap, verloning ...
- **Beeldkwaliteitsplan:** Een beeldkwaliteitsplan is een beleids- en planningsinstrument dat vaak gebruikt wordt om de ruimtelijke kwaliteit van een gebied te sturen. Het plan beschrijft en toont (via schetsen, referentiebeelden, plannen) hoe de gewenste ruimtelijke uitstraling en inpassing van gebouwen, straten, pleinen en het landschap er moet uitzien. Het houdt daarbij rekening met de bestaande kwaliteiten van de omgeving: erfgoed, landschappelijke structuur, dorpskarakter, enz. Een beeldkwaliteitsplan heeft de status van richtlijn of beleidsdocument. Het kan echter juridische kracht krijgen als het expliciet wordt opgenomen in de voorschriften van een RUP of als stedenbouwkundige verordening. Het bewaakt de ruimtelijke samenhang, esthetische kwaliteit en duurzaamheid van een gebied, zodat projecten bijdragen aan een aantrekkelijke leefomgeving.
- Het **BOA-decreet** staat voor Buitenschoolse Opvang en Activiteiten-decreet. Lokale besturen moeten een geïntegreerd beleid uitwerken voor opvang en vrijetijdsactiviteiten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Er zijn drie kernambities: (1) speelmogelijkheden en ontplooiingskansen voor elk kind, (2) ouders ondersteunen in het combineren van werk, opleiding en gezin en (3) een aanbod dat toegankelijk en betaalbaar is voor alle gezinnen.
- De **stapscorermethode** is heel geschikt om toe te passen op de keuze en prioritering van voetpadrenovaties of -aanleg. Gemeenten en steden gebruiken ze om objectief te bepalen welke straten of zones eerst aangepakt worden, zeker als er beperkte middelen zijn, volgens gewogen evaluatiecriteria zoals bv. de staat van het voetpad (slecht, matig, goed),

gebruik/intensiteit (hoeveel voetgangers per dag), ligging t.o.v. kwetsbare doelgroepen (nabij school, woonzorgcentrum), verkeersveiligheid (gevaarlijke kruispunten, onveilige situaties), fiets- of rolstoelvriendelijkheid, kostprijs van heraanleg, synergie met andere werken (riolering, nutsleidingen, straatvernieuwing).

- **Multimorbiditeit** betekent dat één persoon **meerdere chronische ziekten of aandoeningen tegelijk** heeft (bv. diabetes, hartfalen, COPD, depressie, artrose...). Het gaat dus niet om een enkelvoudige aandoening met complicaties, maar om **verschillende diagnoses die naast elkaar bestaan** en samen de gezondheid en het functioneren beïnvloeden.